

RELATIONSHIP AMONG BODY IMAGE SATISFACTION,
SELF-ESTEEM AND CONSIDERATION OF COSMETIC SURGERY

Miss Tanwimol Didtharuk 5137447638

Miss Naphason Tangruethaiwanit 5137449938

A Senior Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Bachelor of Science in Psychology

Faculty of Psychology Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อโครงการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในรูปลักษณะ
การเห็นคุณค่าในตนเองกับแนวโน้มในการทำสัลยกรรม
เสริมความงาม

โดย

ธารวิมล ดิษรวัชร และนภสร ตั้งฤทัยวานิชย์

หลักสูตร

ปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

อาจารย์ ดร.อภิชนา อภิชนา ไชยวุฒิกรณ์วานิช

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำโครงการวิจัยฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

อภิชนา

..... อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย
(อาจารย์ ดร.อภิชนา อภิชนา ไชยวุฒิกรณ์วานิช)

ธารวิมล ดิษฐรักษ์ และนภสร ตั้งฤทัยวานิชย์ : ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในรูปลักษณ์ การเห็นคุณค่าในตนเองกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม (RELATIONSHIP AMONG BODY IMAGE SATISFACTION, SELF-ESTEEM AND CONSIDERATION OF COSMETIC SURGERY)

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.อภิชนา ไชยวุฒิมิกรณวานิช, 58 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของความพึงพอใจในรูปลักษณ์ และการเห็นคุณค่าในตนเอง ในการทำนายแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามของนิสิตนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 268 คน จากมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจในรูปลักษณ์มีสหสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม สนับสนุนสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.424$)
2. การเห็นคุณค่าในตนเองมีสหสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม สนับสนุนสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.240$)
3. ความพึงพอใจในรูปลักษณ์และการเห็นคุณค่าในตนเอง ไม่สามารถร่วมกันทำนายแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามได้ ($p > .05$) แต่อย่างไรก็ตามความพึงพอใจในรูปลักษณ์สามารถทำนายแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามได้ ($\beta = -.510, p < .001$)

หลักสูตร.....จิตวิทยา..... สาขาวิชา.....จิตวิทยา.....
 ลายมือชื่อนิสิต..... ลายมือชื่อนิสิต.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *anm*.....

MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS : BODY IMAGE SATISFACTION / SELF-ESTEEM / COSMETIC SURGERY

TANWIMOL DIDTHARUK AND NAPHASON TANGRUETHAIWANIT:
RELATIONSHIP AMONG BODY IMAGE SATISFACTION, SELF-ESTEEM AND
CONSIDERATION OF COSMETIC SURGERY. SENIOR PROJECT ADVISOR: LECTURER
APITCHAYA CHAIWUTIKORNWANICH. Ph.D., 58 pp.

The propose of this research was to study the relationship among Body image satisfaction, Self – esteem, and Consideration of cosmetic surgery of university students from Bangkok and perimeter. The subjects were 268 university students; which consisted of 121 males and 147 females. The instruments were 1) Body image satisfaction scale 2) Self – esteem scale and 3) consideration of cosmetic surgery scale. Results indicate that

1. Body image satisfaction has significant negative correlations with consideration of cosmetic surgery ($r = -.424, p < .01$).
2. Self – esteem has significant negative correlations with consideration of cosmetic surgery ($r = -.240, p < .01$).
3. Body image satisfaction and Self – esteem cannot predict consideration of cosmetic surgery ($p > .05$). However, Body image satisfaction can significantly predict consideration of cosmetic surgery ($\beta = -.510, p < .001$)

Program.....Bachelor of Sciences.....Field of Study.....Psychology.....

Student's signatures.....Student's signatures.....

Advisor's Signatures.....*Apitchaya*.....

กิตติกรรมประกาศ

โครงการทางจิตวิทยาฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้เป็นอย่างดีด้วยความความเมตตาของอาจารย์ ดร.อภิชาญา ไชยวุฒิมกรณวณิช อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ โดยท่านได้ถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางที่ดี ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการทำโครงการวิจัย ตลอดจนสละ เวลาช่วยตรวจแก้ไขงานของกลุ่มผู้วิจัยด้วยความเอาใจใส่ อีกทั้งยังคอยติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบโครงการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งอย่างยิ่งในความเมตตากรุณาในครั้งนี้ ขอกราบ ขอบพระคุณในความรักและปรารถนาดีที่มีต่อผู้วิจัยไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑลทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งขอบคุณเพื่อนๆ คณะจิตวิทยา รุ่น 07 ทุกคนที่คอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือในเรื่องต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการ วิจัย อีกทั้งคอยให้กำลังใจแก่กันเมื่อยามท้อแท้เหน็ดเหนื่อย นอกจากนี้ขอขอบคุณรุ่นพี่และ เจ้าหน้าที่คณะจิตวิทยาทุกท่านที่ช่วยอำนวยความสะดวกตลอดการทำโครงการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้กลุ่มผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวเป็นอย่างสูงที่คอย ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ ความรัก ความห่วงใย และความช่วยเหลือตลอดการทำโครงการทาง จิตวิทยาชิ้นนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ธารวิมล ดิษฐรักษ์

นภสร ตั้งฤทัยวานิชย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	23
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
บทที่ 4 อภิปรายผล.....	40
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย.....	43
รายการอ้างอิง.....	45
ภาคผนวก.....	48
ภาคผนวก ก.....	49
ภาคผนวก ข.....	53
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	58

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เกณฑ์การให้คะแนนและการแปรผลมาตรวัดความพึงพอใจในรูปลักษณะ	25
2	เกณฑ์การให้คะแนนและการแปรผลมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง	27
3	เกณฑ์การให้คะแนนและการแปรผลมาตรวัดแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม	28
4	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	33
5	แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนรวมจากมาตรวัดความพึงพอใจในรูปลักษณะ การเห็นคุณค่าในตนเอง และแนวโน้มการทำศัลยกรรมเสริมความงาม ของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	34
6	แสดงค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในรูปลักษณะ การเห็นคุณค่าในตนเอง และแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	35
7	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในรูปลักษณะกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	36
8	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	36
9	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่ทำนายแนวโน้มการทำศัลยกรรมเสริมความงามของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	38
g1	ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดความพึงพอใจในรูปลักษณะ	49
g2	ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach Alpha) ของแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับนำไปใช้จริง	51
g3	ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม	52

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การทำศัลยกรรมตกแต่งในสมัยก่อน มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาและแก้ไขความบกพร่องบนใบหน้า โดยอาจเกิดจากอุบัติเหตุ ความชรา หรือความผิดปกติตั้งแต่แรกเกิด เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ (“ศัลยกรรมไทยก้าวไกลกว่าเกาหลี แพทย์เตือนคนไทย หนีตามกระแส จ่ายแพงแต่ยังได้ของเก่า”, ไม้ระนूपี่ที่พิมพ์ อ้างถึงใน รัตนมน สายแสงจันทร์, 2553) แต่ต่อมามีการทำศัลยกรรมเสริมความงามไม่ใช่แค่เพียงเพื่อรักษาหรือแก้ไขความผิดปกติเท่านั้น แต่ยังทำเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมให้เป็นที่ยอมรับ และเสริมสร้างความงามแก่ผู้ที่ทำด้วย

ในปัจจุบันการทำศัลยกรรมเสริมความงามไม่เพียงจะได้รับความสนใจและได้รับการยอมรับในวงกว้างมากขึ้น แต่ยังได้รับความนิยมในการทำเพิ่มขึ้นอย่างมากในสังคมไทย ซึ่งเห็นได้จากบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคมหันมาทำศัลยกรรมเสริมความงามมากขึ้น สถาบันที่ให้บริการมีมาตรฐานและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นรวมทั้งกระแสความนิยมในดารานักร้องเกาหลีซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าส่วนใหญ่ได้ผ่านการทำศัลยกรรมเสริมความงามมาแล้ว นอกจากนี้ยังมีสถิติที่น่าสนใจเกี่ยวกับความคิดเห็นในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม จากการสำรวจเยาวชนไทยที่มีอายุระหว่าง 10-25 ปี จำนวน 5,074 คน ในเรื่องของความคิดที่มีต่อการทำศัลยกรรมเสริมความงาม โดยเว็บไซต์เด็กดีดอทคอม สื่อออนไลน์ที่มีผู้นิยมใช้งานเป็นจำนวนมาก พบว่า วัยรุ่นไทยเกินครึ่งสนใจการทำศัลยกรรมเสริมความงาม ซึ่งจากการสำรวจแยกตามช่วงอายุพบว่า เยาวชนอายุ 18-22 ปี เป็นช่วงอายุที่สนใจทำศัลยกรรมเสริมความงามมากที่สุด

แม้ว่าจากผลการสำรวจนั้น ครึ่งหนึ่งนั้นคิดว่าสนใจการทำศัลยกรรมเสริมความงามแต่จะไม่ตัดสินใจทำเพราะหวั่นถึงผลกระทบและผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นได้ ดังเช่นที่สื่อต่างๆได้นำเสนออยู่เป็นระยะๆ อาทิ ข่าวของผู้ที่เสพติดศัลยกรรม ข่าวการฉีดยาบางอย่างเข้าร่างกายโดยไม่ถูกต้องตามหลักการแพทย์ ข่าวผลกระทบร้ายแรงต่างๆจากการสถาบันที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานและความปลอดภัย รวมถึงกระแสวิพากษ์วิจารณ์ผู้ที่ทำศัลยกรรมเสริมความงาม

แต่กระนั้นสำหรับอีกครั้งหนึ่งแม้ว่าจะรับรู้ถึงสิ่งต่างๆตามที่ได้กล่าวไป ก็ยังคงสนใจที่จะทำศัลยกรรมเสริมความงามอยู่ ดังนั้น การศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้ผู้คนเหล่านั้นต้องการจะทำศัลยกรรมเสริมความงามจึงเป็นสิ่งที่กลุ่มผู้วิจัยสนใจจะศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่มีอิทธิพลให้คนเราตัดสินใจทำหรือมีแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามแล้ว ตัวของเราเองก็มีส่วนด้วย นั่นคือความคิดเห็นที่มีต่อรูปลักษณ์ของตนเอง เช่น ลักษณะของอวัยวะบนใบหน้า รูปหน้า น้ำหนัก ส่วนสูง และรูปร่างโดยรวม โดยรูปลักษณ์นั้นเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตลอดช่วงชีวิต หากบุคคลมีการประเมินรูปลักษณ์ของตนว่ายังไม่น่าพึงพอใจเท่าที่ควร ก็อาจจะมีการทำบางสิ่งเพื่อให้ตนพึงพอใจในรูปลักษณ์มากยิ่งขึ้น เช่น ใช้การออกกำลังกายเพื่อให้รูปร่างสมส่วน ใช้เครื่องสำอางเพื่อปกปิดข้อบกพร่องบนใบหน้า รวมไปถึงการพึ่งพาการทำศัลยกรรมตกแต่งเข้ามาช่วยปรับปรุงแก้ไขอวัยวะต่างๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละคน เพื่อให้รูปลักษณ์เราเป็นอย่างที่เราต้องการ (Newell, 2000 อ้างถึงใน เบญจรัตน์ ชิวพูนผล, 2547) จะเห็นได้ว่ารูปลักษณ์เป็นส่วนสำคัญที่จะกำหนดหรือทำให้บุคคลมีอัตมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเองไปในทิศทางใด หรือมีความเชื่อมโยงกับการเห็นคุณค่าของตนเองนั่นเอง (ประวีณา ธาดาพรหม, 2550)

อีกปัจจัยหนึ่งที่กลุ่มผู้วิจัยคิดว่าน่านำมาศึกษาอิทธิพลที่มีต่อแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามของบุคคลนั้น คือการเห็นคุณค่าในตนเอง เพราะว่ามีผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะไม่กระทบกระเทือนต่อคำตัดสิน การวิจารณ์ หรือการตำหนิของบุคคลอื่นได้ง่าย โดยรวมแล้วจะการดำรงชีวิตของบุคคลกลุ่มนี้จะเป็นไปอย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ (Coopersmith, 1981) ในทางกลับกันผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะถูกชักจูงหรือโน้มน้าวใจได้ง่าย ไม่ค่อยเชื่อมั่นในตนเอง ไวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ ดังนั้น เมื่อมีใครมาตำหนิในรูปร่างหน้าตาของตนเอง ก็อาจจะมีแนวโน้มในการพึ่งการศัลยกรรมเสริมความงามในการแก้ไขสิ่งที่ตนและผู้อื่นเห็นว่าเป็นข้อบกพร่องในชีวิตได้ง่าย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าทั้งความพึงพอใจในรูปลักษณ์และการเห็นคุณค่าในตนเองนั้น น่าจะเกี่ยวข้องกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม ซึ่งผู้ที่ไม่พึงพอใจในรูปลักษณ์ของตนเองรวมทั้งมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำนั้น น่าจะมีแนวโน้มที่จะทำศัลยกรรมเสริมความงามมากกว่าผู้ที่มีลักษณะตรงกันข้าม ดังนั้น เพื่อเป็นการศึกษาทั้งสองปัจจัยทำนายนี

ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น กลุ่มผู้วิจัยจึงได้จัดทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ขึ้นมา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษา เนื่องจากเป็นวัยที่กำลังเตรียมตัวเพื่อที่จะออกไปใช้ชีวิตในสังคมที่ต่างจากไปจากเดิม ซึ่งอาจทำให้ต้องใส่ใจเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาของตนเองมากยิ่งขึ้น โดยการวิจัยครั้งนี้จะได้เป็นแนวทางในการเพิ่มความเข้าใจในด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มการทำศัลยกรรมเสริมความงาม รวมทั้งทำให้สังคมเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่ทำศัลยกรรมเสริมความงามมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ความพึงพอใจในรูปลักษณ์ (Body image satisfaction)

ความหมายของรูปลักษณ์

รูปลักษณ์ (Body image) นั้นมีนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้คำนิยามไว้ต่าง ๆ กัน ซึ่งจากการศึกษาจะยกตัวอย่างมาพอสังเขป ดังนี้

Allaz และคณะ (1998) กล่าวว่า รูปลักษณ์เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงความเป็นตัวของตัวเอง ประกอบด้วยภาพที่อยู่ในความคิด ความมีคุณค่า ทักษะคติ อารมณ์ และบุคลิกภาพของบุคคล ซึ่งแตกต่างจากผู้อื่น มีปัจจัยหลายประการที่มีผลต่อรูปลักษณ์ของแต่ละคน เช่น ปฏิกริยาที่ผู้อื่นมีต่อตนเอง และกิจกรรมต่างๆที่อยู่ในบทบาทที่แตกต่างกัน

Thompson และ Smolak (2001) กล่าวว่า รูปลักษณ์ไม่ใช่เป็นเพียงรูปร่างลักษณะที่ปรากฏต่อสายตาผู้อื่นเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงภาพในใจของบุคคลว่าตนเองมีลักษณะอย่างไร คิดว่าผู้อื่นมองตนเองอย่างไร และตนเองมีความรู้สึกอย่างไรกับรูปลักษณ์ที่ตนมี

American Heritage Dictionary of the English Language (2004) ให้ความหมายของรูปลักษณ์ว่า เป็นความรู้สึกส่วนตัวที่บุคคลมีเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของตนเองบนพื้นฐานของการสังเกตตนเองและจากปฏิกริยาของบุคคลอื่น

กรรณิการ์ กันธะรักษา (2544) ได้ขยายความจากความหมายของรูปลักษณ์ของ ยูพาพิน ศิริโพธิ์งาม (2527) ที่ว่า เป็นภาพในจิตใจของบุคคลที่มีต่อร่างกายตน อันเป็นที่มาจากการรับรู้รูปร่าง ลักษณะการทำงานและศักยภาพของร่างกาย โดยได้ขยายความว่า รูปลักษณ์นี้จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย การเรียนรู้ และประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ ตลอดจนจนปฏิกริยาจากบุคคลในสังคม และสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น

Ellis และ Nowlis (1994 อ้างถึงใน เบญจรัตน์ ชิวพูนผล, 2547) ให้ความหมายของ รูปลักษณะไว้ว่า เป็นความรู้สึกและทัศนคติที่มีต่อร่างกายของตน จากการมองเห็น ได้ยิน สัมผัส และสิ่งกระตุ้นภายในร่างกาย ซึ่งทำให้เราเห็นความมีคุณค่าของร่างกายของเราเอง

จากการให้คำนิยามที่หลากหลายที่ได้ยกตัวอย่างมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่า รูปลักษณะ เป็น ความรู้สึกนึกคิดภายในจิตใจซึ่งมีได้ทั้งด้านดีและด้านลบที่บุคคลมีต่อร่างกายของตน ขึ้นอยู่กับ การมองตนเองเป็นอย่างไร รวมถึงปฏิกิริยาที่สิ่งแวดล้อมรอบตัวมีต่อตนและประสบการณ์ที่ได้รับ มา

รูปลักษณะนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตลอดช่วงชีวิตของมนุษย์ สามารถเปลี่ยนแปลงไปได้หลาย แบบ ซึ่งบางครั้งก็เป็นแบบที่เราต้องการ อาทิ เมื่อเราพยายามที่จะมองร่างกายของเราให้เป็นภาพ ที่ดูดี เป็นธรรมชาติ เราก็มักจะใช้การออกกำลังกาย การทำงานอดิเรกต่างๆ การใช้เครื่องสำอางและ เสื้อผ้า รวมไปถึงการพึ่งพาการทำศัลยกรรมตกแต่งเข้ามาช่วย ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละคน เพื่อให้รูปลักษณะเราเป็นอย่างที่เราต้องการ ในทางกลับกันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก็ไม่ เป็นที่ความต้องการของเรา ซึ่งอาจจะเกิดจากกำเนิด อุบัติเหตุ โรคภัย หรือการเปลี่ยนแปลงตามช่วง อายุนั่นเอง (Newell, 2000 อ้างถึงใน เบญจรัตน์ ชิวพูนผล, 2547)

พัฒนาการของรูปลักษณะ

รูปลักษณะจะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดช่วงการเจริญเติบโตและพัฒนาการ การ เปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม โดยมาตรฐานของสังคมและวัฒนธรรมจะมีอิทธิพลต่อ การเปลี่ยนแปลงรูปลักษณะ (ประวีณา ธาดาพรหม, 2550) ซึ่งลักษณะของพัฒนานั้นเริ่มตั้งแต่ ระยะเวลาทารกตอนปลาย ทารกจะเข้าใจว่าตนเองเป็นบุคคลหนึ่ง จากนั้นจะพัฒนามาเป็นการเริ่ม รู้จักตนเองในวัยเด็กตอนกลาง การเข้าใจตนเองนี้เป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องไปตลอดชีวิต เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะมีการค้นหาเอกลักษณ์ของตน เพื่อให้เกิดความรู้จัก และเข้าใจตนเองมากยิ่งขึ้น (แพรวไพลิน ลัคนทิน, 2550)

Combs และ Snygg (1994 อ้างถึงใน ประวีณา ธาดาพรหม, 2550) กล่าวว่า ไม่มี ประสบการณ์ใดที่จะสำคัญต่อการพัฒนารูปลักษณะของตนในวัยเด็ก มากไปกว่าประสบการณ์ใน ครอบครัวของเด็ก ซึ่งรูปลักษณะของตนในวัยเด็กจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนารูปลักษณะของบุคคล ต่อไป

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปลักษณ์

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2538 อ้างถึงใน อนุสรณ์ กันธา, 2545) กล่าวถึงปัจจัย 3 ประการที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์ของบุคคลได้ ดังนี้

1. พัฒนาการทางร่างกายในทุกช่วงชีวิต
2. วิกฤตการณ์ในชีวิตของบุคคล เหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆที่บุคคลประสบ
3. การบำบัดทางจิต ซึ่งเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลที่ได้รับความกดดันทางอารมณ์

อย่างมาก จนไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ โดยช่วยให้เขาได้เข้าใจตนเองและสถานการณ์ที่เผชิญอยู่

นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัยของ เบญจรัตน์ ชิวพูนผล (2547) ทำให้ทราบว่า นอกจากการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือเกิดจากเหตุการณ์ต่างๆที่มีผลกระทบต่อรูปลักษณ์แล้วนั้น ยังมีปัจจัยอื่นๆอีกหลายตัวที่ส่งผลกระทบต่อรูปลักษณ์ได้อีก ซึ่งจะขอยกมาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ คือ

1. การสนับสนุนทางสังคม มีการศึกษาของ Green และ Pritchard (2003) ที่พบว่า แรงผลักดันของครอบครัวเป็นปัจจัยทำนายอันหนึ่งของความไม่พึงพอใจของรูปลักษณ์ของร่างกาย
2. การเผชิญความเครียด ซึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการของแต่ละคนที่แตกต่างกันไปในการตอบสนองต่อสิ่งที่คุกคามรูปลักษณ์ของตน ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปของความตึงเครียดหรือความพึงพอใจในรูปลักษณ์ เนื่องจากในช่วงชีวิตที่ผ่านมาเมื่อเกิดความเครียดขึ้น บุคคลก็จะเกิดการเรียนรู้และพัฒนากลไกการเผชิญความเครียด ซึ่งหากทำได้ดีก็จะช่วยให้เขาสามารถเผชิญความเครียดหรือสิ่งคุกคามในครั้งต่อไปได้
3. ระดับการศึกษา ในผู้หญิงที่มีการศึกษาในระดับที่สูงกว่า อาจให้ความสำคัญกับสุขภาพร่างกายของตนเองมาก ดังนั้น เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆกับร่างกาย เช่น เกิดโรคภัยไข้เจ็บ ซึ่งมีผลให้รูปลักษณ์เปลี่ยนแปลงไป หญิงที่มีการศึกษาสูงจะเกิดผลกระทบทางจิตใจมากกว่าหญิงที่มีการศึกษาต่ำ
4. เพศ ถึงแม้การเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์จะเกิดขึ้นทั้งเพศชายและเพศหญิง เพศก็ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ควรคำนึงถึง การเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์ของบุคคลจะมีความใกล้ชิดกับความเป็นเพศหญิง และความเป็นเพศชาย

ความสำคัญของรูปลักษณ์

จากการศึกษาความหมายของรูปลักษณ์ จะเห็นได้ว่ารูปลักษณ์เป็นมุมมองของบุคคลที่มีต่อร่างกายภายนอกของตนเองที่ปรากฏ เป็นภาพในใจของบุคคลที่ว่าตนเองมีลักษณะอย่างไร คิดว่าผู้อื่นมองตนเองอย่างไร และตนมีความรู้สึกเช่นไรกับรูปลักษณ์ที่เป็นอยู่ กล่าวคือ การที่บุคคลจะประเมินรูปลักษณ์หรือรูปร่างลักษณะของตนเองนั่นเอง ดังนั้น รูปลักษณ์จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะกำหนดหรือทำให้บุคคลมีอัตมโนทัศน์ไปในทิศทางใด โดยเชื่อมโยงกับการเห็นคุณค่าของตนเอง (ประวิณา ธาดาพรหม, 2550)

รูปลักษณ์ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลได้ หากบุคคลเกิดความพึงพอใจในการประเมินรูปลักษณ์ภายนอกของตนแล้ว จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ประสบความสำเร็จในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น แต่หากบุคคลประเมินรูปลักษณ์ของตนในทางลบหรือเกิดความไม่พึงพอใจ จะทำให้ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Thompson, 1999 อ้างถึงใน อนุสรณ์ กันธา , 2545) ซึ่งมีผลต่อความกังวลต่างๆในบุคคลนั้นๆ

ความพึงพอใจในรูปลักษณ์

ความพึงพอใจในรูปลักษณ์ (Body image satisfaction) เป็นผลที่เกิดจากการประเมินรูปลักษณ์ของบุคคล (ตามความหมายที่ได้กล่าวโดยสรุปไปแล้ว) ซึ่งเป็นการประเมินความสอดคล้องกันระหว่าง 3 องค์ประกอบตามโมเดลของ Price ดังต่อไปนี้ (Newell, 2000 อ้างถึงใน เบญจรัตน์ ชีวพูนผล, 2547; สารีศา ทะปะละ, 2551)

1. รูปร่างตามความเป็นจริง (Body reality) คือ รูปร่างทางกายภาพของบุคคล เป็นร่างกายจริงซึ่งครอบคลุมถึงองค์ประกอบภายนอก เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก และองค์ประกอบภายใน เช่น อวัยวะต่างๆ และการทำหน้าที่ของอวัยวะนั้นๆ ซึ่งรูปร่างตามความเป็นจริงนี้เป็นส่วนประกอบทางกายภาพที่เติบโตมาจากยีนและการเลี้ยงดูด้วยสารอาหารตลอดช่วงชีวิต ซึ่งเราพบว่าร่างกายจริงๆของเรานี้อาจทำให้เรารู้สึกพอใจหรือไม่พอใจก็ได้

2. รูปร่างในอุดมคติ (Body ideal) คือ รูปร่างตามทัศนคติที่บุคคลต้องการมี เป็นภาพในความคิดว่าบุคคลนั้นต้องการให้ตนถูกมองหรือแสดงออกมาอย่างไร ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากกระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรมหรือสังคมประกิตที่บุคคลรับเอาบรรทัดฐานทางสังคมมาว่า

ตนควรมีรูปร่างอย่างไร นอกจากนี้ก็อาจเกิดจากกระบวนการถอดแบบรูปร่างของผู้ที่บุคคลนั้นพึงพอใจก็ได้

3. รูปร่างที่น่าเสนอ (Body presentation) คือ วิธีการแสดงความคาดหวังทุกอย่างที่บุคคลต้องการให้ร่างกายของตนมีลักษณะอย่างไรสู่สายตาภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการเลือกเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ รวมถึงท่าทางการเคลื่อนไหวต่างๆ

การที่บุคคลจะเกิดความพึงพอใจในรูปลักษณ์หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง 3 ประการในข้างต้นมามีปฏิสัมพันธ์กัน กล่าวคือ หากรูปร่างตามความเป็นจริง รูปร่างในอุดมคติ และรูปร่างที่น่าเสนอนั้นมีความสอดคล้องกันก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจในรูปลักษณ์ขึ้น เช่น การสวนสูงและน้ำหนักที่บุคคลหนึ่งอยู่ในเกณฑ์พอดี เหมาะสมกับบรรทัดฐานของสังคม และสามารถนำเสนอรูปลักษณ์ที่มีได้ตามต้องการ เป็นต้น ในทางกลับกัน เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆ ก็ตามที่ทำให้องค์ประกอบทั้ง 3 ข้อไม่สอดคล้องหรือไม่สมดุลกัน ก็จะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในรูปลักษณ์ขึ้น เช่น การที่บุคคลที่ต้องการมีรูปร่างผอมบางตามรูปร่างในอุดมคติของตน แต่ในความเป็นจริงนั้นมีน้ำหนักที่เกินมาตรฐาน ทำให้ไม่สามารถแต่งกายหรือนำเสนอรูปลักษณ์ตามที่ตนคิดไว้ได้ เป็นต้น (Newell, 2000 อ้างถึงใน สาริศา ทะปะละ, 2551)

นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัยของ ประวีณา ธาดาพรหม (2550) พบว่า หากบุคคลมีการมองรูปลักษณ์ของตนเองในทางบวก เป็นผลทำให้การรับรู้รูปลักษณ์นั้นถูกต้อง ความสามารถในการรับรู้ตนเองได้ถูกต้องนี้จะนำมาสู่การที่บุคคลมีสุขภาพจิตที่ดีตามไปด้วย เพราะนั่นหมายถึงความสามารถในการยอมรับในความไม่สมบูรณ์หรือส่วนที่บกพร่องของตัวเองได้มากขึ้น

2. การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)

ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง

Baron และ Byrne (2000) ได้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ว่า เป็นการประเมินตนเอง ทศนคติที่มีต่อตนเองในมิติทางด้านบวก และมิติทางด้านลบ

Baron, Donn Byrne และ Branscombe (2006) ได้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ว่า เป็นการที่บุคคลประเมินตนเอง และนั่นเป็นตัวแทนต่อทศนคติในทางมิติด้านบวก และมิติด้านลบที่มีต่อตัวบุคคลเอง

Smith และ Mackie (2007) ได้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ว่า เป็นการที่บุคคลประเมินตนเองในทางบวก หรือทางลบ

พัชรา ทิพยทัศน์ (ไม่ระบุปีที่พิมพ์) ได้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ว่าเป็นความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่มีต่อตนเองว่ามีความสำคัญ มีความสามารถ มีความสำเร็จ มีความนับถือตนเอง เชื่อมั่นในตนเอง เคารพตนเอง และภาคภูมิใจในตนเอง

ชัยวัฒน์ วงษ์อาษา (2551) ได้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ว่า การที่บุคคลรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ซึ่งพิจารณาจากการประเมินคุณค่าตนเองในด้านความสามารถ ความชำนาญ ความสำคัญ และความมีคุณค่าในตนเอง รวมทั้งการสามารถยอมรับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ผู้อื่นมีต่อตน มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความนับถือตนเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์ของแต่ละบุคคล

จากการให้คำนิยามที่หลากหลายที่ได้ยกตัวอย่างมาข้างต้น ในงานวิจัยนี้จึงได้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองว่า คือ การที่บุคคลประเมินตนเองในทางบวก มองตนเองในทางที่ดี มีการประเมินบุคลิกภาพภายนอกของตนเองในทางที่ดี รู้สึกว่าตนมีความสำคัญ และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น

ลักษณะของผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ

Coopersmith (1981) ได้เสนอลักษณะของบุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูง และต่ำไว้

1. ลักษณะของบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง มีดังนี้
 - มีความเชื่อมั่นในตนเอง
 - ไม่ค่อยเครียดหรือวิตกกังวล
 - มีความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยสูง
 - มองตนเองว่าเป็นบุคคลที่มีค่า มีความสำคัญแก่การเคารพนับถือ
 - ไม่ถูกกระทบกระเทือนจากการตัดสิน การวิจารณ์ หรือการตำหนิของผู้อื่นได้ง่าย
 - ใช้กลไกในการป้องกันตัวน้อย
 - ยอมรับความจริง
 - มีความตั้งใจจริงที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ

- ไม่ท้อแท้ง่าย
 - มีความสุขกับชีวิตของตนเอง
 - มีความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์
 - มีความกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่างๆ
 - กล้าทำงานที่ท้าทาย
 - มีความสุขและใช้ชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ
2. ลักษณะของบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ มีดังนี้
- ไม่ค่อยเชื่อมั่นในตนเอง
 - รู้สึกว่าตนเองไร้ค่า ไม่มีความสามารถ มีข้อบกพร่อง
 - มีความวิตกกังวล ความเครียดสูง เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาที่ไม่เคยเจอมาก่อน
 - ไม่มีความพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ท้อแท้ง่าย
 - หลีกเลี่ยงการแก้ไขปัญหา
 - ไม่มีความยืดหยุ่น ยึดติดอยู่กับสิ่งที่รู้จัก หรือเคยชินเพื่อความรู้สึกปลอดภัย
 - กลัวทำให้ผู้อื่นโกรธ
 - ไวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์
 - หวั่นไหวต่ออิทธิพลของสังคม
 - มักใช้กลไกในการป้องกันตนเอง
 - มีลักษณะเก็บกด

ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเอง

พัชรา ทิพย์ทัศน์ (ไม่ระบุปีที่พิมพ์) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของจิตใจ ทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่าและสามารถบ่งชี้ถึงคุณภาพชีวิตของบุคคล การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ บุคคลจะแสดงระดับของการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกันออกมาโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ด้วยลักษณะท่าทาง น้ำเสียง คำพูด และการกระทำ นอกจากนี้ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการปรับตัวทางอารมณ์ทางสังคม และการเรียนรู้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการรับรู้ชีวิตที่มีผลต่อความคิด ความปรารถนา ค่านิยม อารมณ์ และการตั้งเป้าหมายในชีวิตของแต่ละบุคคล อันมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของ

เขา จนกระทั่งกลายเป็นลักษณะของบุคลิกภาพตามมา และการประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวทั้งในชีวิตส่วนตัว การศึกษาเล่าเรียน หรือการทำงาน ดังนั้น การเห็นคุณค่าในตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาบุคคลไปสู่การเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ได้ในที่สุด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

Coopersmith (1981 อ้างถึงใน ทรงเกียรติ ลันหลาม, 2550) กล่าวว่า อิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง แบ่งได้เป็น 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบภายในตนเอง หมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคลแต่ละคนที่ส่งผลให้บุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเอง ประกอบด้วย

- ลักษณะทางกายภาพ (Physical Attribution) บุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพ หรือมีรูปร่างหน้าตาดีมักจะเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่าบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ด้อย แต่อย่างไรก็ตามลักษณะทางกายภาพ จะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับค่านิยมของแต่ละสังคมเป็นสำคัญ

- สมรรถภาพ ความสามารถและผลงาน (General Capacity, Ability and Performance) องค์ประกอบทั้งสามเป็นตัวบ่งชี้ถึงความถี่ของการประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลวในสิ่งที่กระทำ โดยมีระดับสติปัญญาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เมื่อใดที่บุคคลประสบความสำเร็จในการเรียน หรือการทำงาน ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นทันที ในขณะที่เดียวกันเมื่อใดที่บุคคลประสบความล้มเหลว บุคคลจะรู้สึกด้อยคุณค่า

- สภาวะทางอารมณ์ (Affective states) เป็นผลสืบเนื่องมาจากการประเมินสิ่งที่ตนประสบ หรือเป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นแล้วส่งผลต่อการประเมินตนเอง บุคคลที่ประเมินตนเองในทางที่ดีจะแสดงความรู้สึกพึงพอใจ มีความสุข และแสดงอารมณ์ทางบวก ในขณะที่บุคคลประเมินตนเองในทางที่ไม่ดี จะไม่มีความพึงพอใจในชีวิตตนเอง รู้สึกหมดหวัง และมองว่าตนไม่สามารถประสบความสำเร็จในอนาคตได้

- ค่านิยมส่วนบุคคล (Self-value) บุคคลจะประเมินตนเองกับสิ่งที่ตนเองให้คุณค่า และสังคมให้คุณค่า หากค่านิยมของบุคคลสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม บุคคลจะเห็นคุณค่าในตนเองสูง แต่หากค่านิยมของบุคคลไม่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม บุคคลจะเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

- ความทะเยอทะยาน (Aspiration) ความสามารถที่บุคคลสามารถทำได้ตามเกณฑ์ที่ตนเองกำหนด หรือดีกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้จะสามารถช่วยพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้ามหากผลงานหรือความสามารถไม่ตรงตามเกณฑ์หรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ บุคคลจะรู้สึกล้มเหลว ไร้ค่า

- เพศ (Sex) ในสังคมและวัฒนธรรมส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับเพศชาย และมองว่าการประสบความสำเร็จของเพศชายนั้นมาจากความสามารถ แต่หากเป็นเพศหญิงจะมองว่ามาจากความพยายามหรือความโชคดี ดังนั้นจึงพบว่าเพศชายจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าเพศหญิง

- ปัญหาต่างๆและโรคภัยไข้เจ็บ (Problems and pathology) ผู้ที่มีปัญหาด้านสุขภาพจิตต่างๆไป หรือความผิดปกติทางพฤติกรรมและระบบประสาทสูงจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ และจะแสดงออกมาในลักษณะความวิตกกังวลและความทุกข์ ส่วนผู้ที่มีปัญหาดังกล่าวจะน้อยจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง

2. องค์ประกอบภายนอกตนเอง หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วยส่งผลให้บุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเอง ประกอบด้วย

- ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวหรือพ่อแม่ ประสบการณ์ช่วงวัยเด็กที่ได้รับจากความสัมพันธ์ภายในครอบครัวจะเป็นรากฐานที่สำคัญ หากเด็กได้รับความรัก ความอบอุ่น ได้รับการสนับสนุน การยอมรับ ความคิด ความรู้สึก กำลังใจ ได้รับสิทธิเสรีภาพ ครอบครัวมีการจัดวางกฎระเบียบในการปกครองลูก และเด็กมีอิสระในขอบเขตที่พอดี เด็กสามารถแสดงออกถึงความสามารถ ความรับผิดชอบ สิ่งดังกล่าวจะทำให้เด็กรู้สึกถึงความมั่นคง ปลอดภัย และสามารถพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองได้

- โรงเรียนและการศึกษา ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากโรงเรียนจะช่วยส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองให้เพิ่มขึ้นจากการที่เด็กได้รับจากครอบครัว การเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ แก่ปัญหาต่างๆ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเองและมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

- สถานภาพทางสังคม บุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมในระดับสูง จะได้รับการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าสูงกว่าบุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมในระดับปานกลางหรือต่ำ แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาวิจัยพบว่าสถานภาพทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการ

เห็นคุณค่าในตนเองไม่ชัดเจน เนื่องจากบุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมในระดับต่ำจะมีทั้งบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ

- สังคมและกลุ่มเพื่อน การปฏิสัมพันธ์กับสังคมและเพื่อนช่วยในการพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ส่วนหนึ่งเกิดจากการรับรู้ตนเองตามสภาพที่เป็นอยู่เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆ เมื่อการเปรียบเทียบพบว่าตนเองมีความสามารถ มีทักษะในการเรียนรู้ในการทำกิจกรรมต่างๆ หรือความถนัดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากกว่ากลุ่มเพื่อนในวัยเดียวกัน บุคคลนั้นจะมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น ในทางกลับกันเมื่อการเปรียบเทียบพบว่าตนเองไม่มีความสามารถ ไม่เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน จะส่งผลให้บุคคลนั้นจะมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองลดลง

บทบาทของการเห็นคุณค่าในตนเอง

Pepitone (1968 อ้างถึงใน รัตนา แแดงประเสริฐ, 2545) ได้กล่าวว่าบทบาทของการเห็นคุณค่าในตนเองมีดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้ตนเองดำรงอยู่ในสถานะที่ดีและมีอารมณ์ทางบวก

การเห็นคุณค่าในตนเอง จะทำให้บุคคลมีประสบการณ์ที่น่าพึงพอใจ มีอารมณ์ทางบวก ในทางกลับกันเมื่อการเห็นคุณค่าในตนเองถูกคุกคาม จะทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองลดลง และได้รับประสบการณ์ที่ไม่น่าพึงพอใจ เกิดมีอารมณ์ทางลบ ไม่มีสมาธิ สติที่จะเผชิญกับปัญหา อุปสรรคต่างๆ แม้ในสภาวะปกติ บุคคลก็จะมีอาการกังวลอยู่ตลอดเวลาเกี่ยวกับการรักษาการเห็นคุณค่าในตนเอง เนื่องจากบุคคลต้องการหลีกเลี่ยงอารมณ์ทางลบ ความไม่พึงพอใจต่างๆ และต้องการที่จะบรรลุมอารมณ์ทางบวก

2. ช่วยให้ตนเองสามารถเผชิญหน้ากับปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

การเห็นคุณค่าในตนเองทำหน้าที่ที่หาข้อมูลป้อนกลับในด้านความรู้สึกที่เกี่ยวกับตนเอง เมื่อไม่มีความแน่ใจเกี่ยวกับตนเอง ข้อมูลป้อนกลับด้านอารมณ์นี้จะเป็นการตอบสนองของอารมณ์ทางบวกเมื่อบุคคลเผชิญกับการคุกคามทางจิตและเป็นการตอบสนองของอารมณ์ทางลบเมื่อบุคคลหลีกเลี่ยงที่จะเผชิญหน้ากับการคุกคามนั้น กล่าวคือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะเพิ่มการเผชิญกับปัญหา และผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะพยายามหลีกเลี่ยงการเผชิญกับปัญหา

3. การตัดสินความเป็นตัวตน

เมื่อบุคคลได้แสดงตัวตนที่แท้จริง บุคคลนั้นจะมีความสมบูรณ์ ความรู้สึกที่ผสมผสานกับตนเอง เป็นลักษณะของบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง แต่อีกปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง คือการเห็นคุณค่าในตนเองที่ขึ้นอยู่กับสิ่งอื่น ซึ่งขึ้นอยู่กับมาตรฐานของบุคคลอื่น การเห็นคุณค่าในตนเองที่แท้จริง (True self-esteem) จะทำให้บุคคลมีสุขภาพดีและปรับตัวได้ง่าย ในขณะที่เดียวกับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ขึ้นอยู่กับสิ่งอื่น (Contingent self-esteem) นั้นเพื่อผลประโยชน์ของตัวบุคคลและตัวตนที่แท้จริงที่ทำให้คนอื่นพอใจ หรือประสบความสำเร็จตามมาตรฐานซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องกับตัวตนที่แท้จริงก็ได้

4. การคงไว้ซึ่งความโดดเด่น

Barkow (1980 อ้างถึงใน รัตนา เสงประเสริฐ, 2545) เสนอว่ากลไกสำหรับการตรวจสอบและสนับสนุนความโดดเด่นนั้นอาจจะมีการพัฒนาไปพร้อมกับความคิดที่เกี่ยวข้องกับตนเอง แนวโน้มที่จะตรวจสอบและเพิ่มจุดยืนทางสังคมอาจจะเป็นการปรับตัวของบุคคล เนื่องจากความโดดเด่นสัมพันธ์กับความสนใจ และความแตกต่างจากบุคคลอื่น

3. ศัลยกรรมเสริมความงาม (Cosmetic Surgery)

ความหมายของการศัลยกรรมเสริมความงาม

ถาวร จรุงสมบัติ (2528 อ้างถึงใน กมลกานต์ จีนช้าง, 2553) ให้ความหมายศัลยกรรมเสริมความงามว่า คือ วิธีการรักษา เสริมสร้าง เพิ่มเติม หรือปรับปรุงส่วนของใบหน้าและร่างกายของคนปกติด้วยวิธีการผ่าตัดหรือเทคนิคทางการแพทย์ ให้มีลักษณะสวยงามตามความนิยมในปัจจุบัน ศัลยกรรมเสริมความงามเป็นศัลยกรรมสาขาหนึ่งของศัลยกรรมตกแต่งและเสริมสร้าง (plastic and reconstructive surgery)

อาริยา อินทามระ (2538 อ้างถึงในรัตนมน สายแสงจันทร์, 2553) ได้ให้ความหมายของศัลยกรรมเสริมความงามไว้ว่า คือ การผ่าตัดเพื่อปรับปรุงสภาพ หรือดัดแปลงส่วนของใบหน้าและร่างกาย โดยทำในบุคคลที่มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงดี เพื่อต้องการให้อวัยวะภายนอกของตนดูดียิ่งขึ้น หรืออาจทำเพื่อให้ตรงตามความนิยมในปัจจุบัน เช่นการผ่าตัดตกแต่งจมูก การผ่าตัดตกแต่งเปลือกตา การผ่าตัดดั้งหน้า การผ่าตัดเสริมคาง การผ่าตัดดูดไขมันหน้าท้อง เป็นต้น

ศุภศักดิ์ เมืองสมบัติ (ไม่ระบุปีที่พิมพ์) ได้ให้ความหมายของศัลยกรรมเสริมความงามไว้ว่า คือ การผ่าตัด เพื่อความสวยงามในคนที่ปกติให้ดูดีขึ้น เช่นการผ่าตัดเสริมจมูก, ตา 2 ชั้น, ดึงหน้า, เสริมหน้าอก, เสริมคาง เป็นต้น

และในงานวิจัยนี้ได้ให้ความหมายของการศัลยกรรมเสริมความงามว่า เป็นการใช่วิธีการผ่าตัดหรือเทคนิคทางการแพทย์ใดๆ เพื่อเป็นการรักษา หรือปรับปรุงอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายในคนปกติให้มีลักษณะที่สวยงามตามการรับรู้ของบุคคลนั้นๆ

ประเภทของการทำศัลยกรรมเสริมความงาม

สกุกนา สัจจาอสิริวุฒิ, 2009 (อ้างถึงในกมลกานต์ จินข้าง, 2553) กล่าวว่าประเภทของศัลยกรรมเสริมความงามที่ได้รับความนิยมอันดับต้นๆในกลุ่มหญิงไทย ได้แก่

- การผ่าตัดตาสองชั้น (Double eyelids) เป็นการผ่าตัดเพื่อให้มีขนาดชั้นตามากขึ้น ทำให้ดูเหมือนมีเนื้อที่รูปตาบนหน้ามากขึ้น

- การผ่าตัดเสริมหรือแก้ไขรูปจมูก (Rhinoplasty) เป็นการผ่าตัดปรับแต่งรูปทรงจมูกให้โด่งมากขึ้น

- การฉีดโบท็อกซ์ (Botox injection) เป็นการฉีดสาร Botulinum toxin หรือ Botox เป็นการรักษารอยย่นบนใบหน้า รอยย่นที่หน้าผาก รอยขมวดคิ้ว รอยตีนกา รอยย่นรอบปาก และรอยย่นที่มุมปาก

- การฉีดคอลลาเจน (Collagen injection) ใช้ฉีดเพื่อเสริมหรือทดแทนส่วนที่ยุบ หรือเพิ่มส่วนที่ต้องการให้สูงขึ้น เช่นเพิ่มความอímของริมฝีปาก

- การฉีดไขมัน (Fat injection) นำมาใช้เพิ่มเติมส่วนต่างๆของร่างกาย

- การดูดไขมัน (Liposuction) เป็นการดูดไขมันบริเวณอวัยวะส่วนที่เกิดออกโดยเปรียบเทียบกับสัดส่วนที่อยู่โดยรอบ

- การผ่าตัดเสริมหน้าอก (Breast augmentation) เป็นการเพิ่มขนาดหน้าอกโดยใช้วิธีผ่าตัดเพื่อสอดถุงซิลิโคนหรือถึงน้ำเกลือเข้าไปใต้กล้ามเนื้อผิวหนังบริเวณเต้านมตามขนาดที่ต้องการ

คัลยกรรมเสริมความงามในประเทศไทย

ปัจจุบันการทำคัลยกรรมเสริมความงามในประเทศไทยนั้นได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น เพราะสังคมไทยเปิดกว้างมากขึ้น และแหล่งที่ให้บริการด้านการทำคัลยกรรมเสริมความงาม ทั้งคลินิกความงาม และแผนกคัลยกรรมความงามของโรงพยาบาลมากมาย อย่างไรก็ตามการตัดสินใจทำคัลยกรรมเสริมความงามย่อมขึ้นอยู่กับตัวกำหนดทางสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกันด้วย (อาริยา อินทามระ, 2538 อ้างถึงใน รัตนมน สายแสงจันทร์, 2553)

นายแพทย์ชลธิศ สินรัชตานันท์ นายกสมาคมคัลยกรรมศัลยกรรมตกแต่งแห่งประเทศไทย กล่าวว่า การทำคัลยกรรมตกแต่งใบหน้าในสมัยก่อน มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาและแก้ไขความบกพร่องบนใบหน้า โดยอาจเกิดจากอุบัติเหตุ ความชรา หรือความผิดปกติตั้งแต่แรกเกิด เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ ต่อมาการทำคัลยกรรมเสริมความงาม กลายเป็นที่นิยมในกลุ่มบุคคลที่ทำงานกลางคืน แต่ในปัจจุบันการทำคัลยกรรมเสริมความงามเป็นที่นิยมของคนวัยทำงานทั่วไป และไม่ใช่แค่เพียงเพื่อรักษา หรือแก้ไข แต่ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมให้เป็นที่ยอมรับ และเสริมสร้างความงามแก่ผู้เข้ารับการทำคัลยกรรม ซึ่งเป็นที่มาของแนวคิดที่ว่า การทำคัลยกรรมเพื่อความงามและบุคลิกภาพ ("คัลยกรรมไทยก้าวไกลกว่าเกาหลี แพทย์เตือนคนไทย หนีตามกระแส จ่ายแพงแต่ยังได้ของเก่า", ไร่ระบุปีที่พิมพ์ อ้างถึงใน รัตนมน สายแสงจันทร์, 2553)

นายแพทย์สมชาย เชี่ยวชาญเวช กล่าวว่า การทำคัลยกรรมเสริมความงามในปัจจุบัน เป็นการทำให้ผู้หญิงสวยขึ้นในแบบของตนเอง โดยคนในปัจจุบันต้องการทำคัลยกรรมเสริมความงามตามรูปแบบของส่วนบนใบหน้าตามอุดมคติ ซึ่งมักเป็นใบหน้าของศิลปินที่ตนชื่นชอบ อีกทั้งขึ้นอยู่กับพื้นฐานและวิจารณญาณของคัลแพทย์ ที่จะทำการคัลยกรรมเสริมความงาม ทั้งนี้ในปัจจุบันการทำคัลยกรรมเสริมความงาม มีทั้งการทำให้ลักษณะบนใบหน้าเปลี่ยนแปลงโดยการผ่าตัด หรือฉีดสารทางการแพทย์ไปในส่วนที่ต้องการ เช่น จมูก ปาก คาง (การสื่อสารส่วนตัว, 2553 อ้างถึงใน รัตนมน สายแสงจันทร์, 2553)

จากผลการสำรวจความคิดเห็นเยาวชนไทยที่มีอายุระหว่าง 10-25 ปี จำนวน 5,074 คน ใน www.dek-d.com พบว่าปัจจุบันเยาวชนไทยสนใจการทำคัลยกรรมความงามมากถึง 57.77%

ซึ่งกลุ่มคนที่สนใจและเริ่มทำศัลยกรรมความงามมีอายุเฉลี่ยลดลง หรือกล่าวได้ว่าบุคคลที่สนใจในการทำศัลยกรรมเสริมความงามมีอายุน้อยมากยิ่งขึ้น จากการสำรวจโดยแยกตามช่วงอายุพบว่า เยาวชนไทยช่วงอายุ 18-22 ปี เป็นกลุ่มที่สนใจทำศัลยกรรมความงามมากที่สุดถึง 68.88%

อีกทั้งกลุ่มเยาวชนที่เคยทำศัลยกรรมเสริมความงามนั้น อวัยวะที่ได้รับความนิยมที่สุด คือ การทำศัลยกรรมจมูก ซึ่งได้รับความนิยมถึง 59.25% รองลงไปคือการลบรอยแผลเป็น รักษาผิว หรือทำหน้าใส 46.82% ขณะที่อวัยวะที่เคยได้รับความนิยมน้อยที่สุดคือ การเสริมหน้าอกมีเพียง 1.73%

ความต้องการทำศัลยกรรมเสริมความงาม

รัตนมน สายแสงจันทร์ (2553) ได้สัมภาษณ์สตรีวัยผู้ใหญ่ตอนต้นจำนวน 120 คน อย่างไม่เป็นทางการ โดยทำการสัมภาษณ์ที่คลินิกความงาม บริษัทเอกชน และสถาบันอุดมศึกษา โดยถามถึงเหตุผลที่นำมาสู่ความต้องการทำศัลยกรรมเสริมความงาม ซึ่งสามารถแบ่งเหตุผลออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. เหตุผลด้านความงาม

จากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์จำนวนมากต้องการมีใบหน้าที่สวยงามเหมือนกับดารา นักร้องที่ตนชื่นชอบ สรุปได้ว่าเหตุผลที่บุคคลทำศัลยกรรมเสริมความงาม คือต้องการเปลี่ยนแปลงใบหน้าของตน เนื่องจากบุคคลรับเอามาตรฐานความงามจากสังคมมา และพยายามเปลี่ยนแปลงใบหน้าของตนเองให้สอดคล้องกับมาตรฐานดังกล่าว อาจเป็นเพราะวัฒนธรรม และกระแสนิยมที่ให้ความสำคัญต่อใบหน้าที่สวยงาม ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของคนไทยก็เป็นได้

2. เหตุผลด้านความเชื่อ

อริยา อินทามระ, 2538 (อ้างถึงใน รัตนมน สายแสงจันทร์, 2553) พบว่าบางคนต้องการทำศัลยกรรมเสริมความงามด้วยความเชื่อในโหราศาสตร์และนรีลักษณ์ศาสตร์ โดยเชื่อว่าลักษณะบนใบหน้ามีผลต่อดวงชะตา และการดำเนินชีวิต และเชื่อว่าเมื่อทำแล้วจะทำให้ดวงชะตา และชีวิตของตนนั้นเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

3. เหตุผลด้านการงาน

จากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวนมากระบุว่าใบหน้าที่สวยงามจะมีผลทำให้การงานของตนราบรื่น และตนเองสามารถก้าวหน้าในอาชีพการงาน ซึ่งอาจจะส่งผลให้สถานะเศรษฐกิจของตนเองดีขึ้นด้วย

4. เหตุผลด้านความสัมพันธ์

Pliner, Chaiken, และ Flett (1990, อ้างถึงใน รัตนมน สายแสงจันทร์, 2553) โดยทั่วไปแล้วสตรีได้รับความคาดหวังว่าต้องรักษาความอ่อนเยาว์ของตนเองไว้ เนื่องจากสังคมให้คุณค่าแก่ความอ่อนเยาว์ จากการศึกษาได้แสดงถึงความเป็นสองมาตรฐานในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องอายุที่เพิ่มขึ้นของทั้งเพศหญิง และเพศชาย พบว่าเพศหญิงโดนตัดสินว่าความน่าดึงดูดใจทางกายภาพนั้นลดลงเมื่อลักษณะที่ปรากฏของควมมีอายุเพิ่มขึ้น ในขณะที่ลักษณะที่ปรากฏของควมมีอายุเพิ่มขึ้นของเพศชายอาจทำให้เขาดูดี แต่กับเพศหญิงอาจเป็นไปในทางลบทั้งจากการประเมินจากบุคคลอื่น และตนเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในรูปลักษณ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม

มีงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในรูปลักษณ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และแนวโน้มการทำศัลยกรรมเสริมความงาม ซึ่งจะขอยกมาดังต่อไปนี้

งานวิจัยของ Cash และคณะ (2005) รวมทั้งงานวิจัยของ Henderson-King และ Henderson-King (2005, อ้างถึงใน Viren Swami, 2009) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจในรูปลักษณ์ อิทธิพลของสื่อมวลชน และสถานภาพทำนายนการพิจารณาการทำศัลยกรรม พบว่า ในกลุ่มนักศึกษาหญิงระดับชั้นปริญญาตรีความพึงพอใจในรูปลักษณ์ อิทธิพลของสื่อมวลชน และสถานภาพสามารถทำนายนการพิจารณาการทำศัลยกรรม ซึ่งตัวทำนายที่สำคัญที่สุด คือ ความพึงพอใจในรูปลักษณ์

Sarwer และคณะ (2005) และ Sarwer และ Magee (2006, อ้างถึงใน Viren Swami, 2009) จากงานวิจัยพบว่า Negative body image หรือภาพพจน์ต่อรูปลักษณ์ในทางลบมี

ความสัมพันธ์กับเจตคติทางบวกต่อการทำศัลยกรรมเสริมความงาม อีกทั้งบุคคลที่มีการรับรู้ตนเองด้านความดึงดูดใจทางกายภาพในทางลบ หรือไม่มีความพึงพอใจในรูปลักษณ์ จะมองว่าการทำศัลยกรรมเสริมความงามจะสามารถช่วยให้ Self concept (อัตมโนทัศน์) ของตนเองดีขึ้น

Viren Swami (2009) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจในรูปลักษณ์ อิทธิพลจากสื่อมวลชน และสถิติข้อมูลประชากร ทำนายการพิจารณาการทำศัลยกรรมเสริมความงามในนักศึกษาหญิงระดับชั้นปริญญาตรี จำนวน 322 คน จากการทำนักศึกษาหญิงที่ได้ทำแบบสอบถาม the Consider subscale of the Acceptance of Cosmetic Surgery Scale (SATAQ-3), the Body Appreciation Scale (BAS) และสถิติข้อมูลประชากร พบว่าการพิจารณาการทำศัลยกรรมเสริมความงาม มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับSATAQ-3 แต่มีสหสัมพันธ์ทางลบกับคะแนน BAS, อายุ และ body mass index (BMI) และนอกจากนี้ยังพบว่าสิ่งที่สามารถทำนายการพิจารณาการทำศัลยกรรม คือ อิทธิพลทางสังคม ความพึงพอใจในรูปลักษณ์ต่ำ และมีค่า body mass index (BMI)

งานวิจัยของ Callaghan และคณะ (2011) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทำศัลยกรรมความงามที่มีอัตราสูงขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของรูปลักษณ์ (Body image disturbance) และภาวะที่บุคคลหมกมุ่นเกี่ยวกับรูปลักษณ์หรือร่างกายบางส่วนมากเกินไป (Body dysmorphic disorder, BDD) โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 544 คน ซึ่งมีภาวะ BDD จำนวน 55 คน ทำการวัดการเปลี่ยนแปลงของรูปลักษณ์ วิธีการจัดการกับปัญหา และอาการวิทยาของภาวะ BDD พบว่า การเพิ่มขึ้นของการเปลี่ยนแปลงของรูปลักษณ์ และการใช้วิธีการแก้ปัญหาแบบ Appearance Fixing สามารถทำนายการตัดสินใจเข้ารับการทำศัลยกรรมเสริมความงามได้ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะ BDD ที่ตัดสินใจทำศัลยกรรมเสริมความงามแสดงออกถึงความทุกข์จากการเปลี่ยนแปลงของรูปลักษณ์มากกว่าผู้ที่ไม่ได้ตัดสินใจทำศัลยกรรมเสริมความงาม

Henderson-King และ Henderson-King (2005) ศึกษาและพัฒนามาตรวัดการยอมรับศัลยกรรมเสริมความงาม (Acceptance to Cosmetic Surgery Scale) ตามแนวคิดของ Cash (2002) เกี่ยวกับสิ่งที่ส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในเรื่องรูปลักษณ์ทั้ง 2 สาเหตุ ได้แก่ ประสบการณ์ส่วนบุคคล และอิทธิพลทางสังคม อีกทั้งยังได้เพิ่มการพิจารณาตัดสินใจ

ทำคัลยกรรมเสริมความงาม (Consideration) เข้ามาไว้ในมาตรวัด เพื่อวัดความเป็นไปได้ที่บุคคล จะทำคัลยกรรมเสริมความงาม ซึ่งปัจจัยภายในตัวบุคคล เช่น การเพิ่มเติมการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของมาตรวัดครั้งนี้ โดยกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงรายงานว่าต้องการ ทำคัลยกรรมเสริมความงาม เพื่อเพิ่มเติมความต้องการภายในของตนเอง (Davis, 1995; Didie & Sarwer, 2003)

ผลการศึกษาของ von Soest, Kvaalem, Skolleborg, และ Roald (2006) พบว่าผู้หญิงที่เคยได้รับการทำคัลยกรรมเสริมความงามมีคะแนนการกำกับการแสดงออกของตนสูงกว่าผู้หญิงที่ไม่ต้องการทำคัลยกรรมเสริมความงาม เนื่องจากผู้หญิงกลุ่มหลังมีแนวโน้มที่จะทำตามความคิดเห็น ความเชื่อส่วนตัวมากกว่าที่จะใส่ใจความคิดเห็นของผู้อื่น

งานวิจัยจำนวนมากพบว่าปัจจัยภายในตัวบุคคลที่ส่งผลต่อการทำคัลยกรรมเสริมความงาม ได้แก่ ความไม่พอใจในรูปลักษณ์ (body dissatisfaction) โดยผู้ที่รู้สึกไม่พึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเองย่อมต้องการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์โดยใช้การทำคัลยกรรมเสริมความงามเป็นเครื่องมือในการบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ (Didie & Sarwer, 2003; Henderson-King & Henderson-King (2005); Sarwer & Crerand; 2004; Sarwer et al., 1998, อ้างถึงใน กมล กานต์ จินข้าง, 2553)

จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้กลุ่มผู้วิจัยเห็นว่าความพึงพอใจในรูปลักษณ์ และการเห็นคุณค่าในตนเอง น่าจะสามารถทำนายแนวโน้มในการ ทำคัลยกรรมเสริมความงามของกลุ่มตัวอย่างได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของความพึงพอใจในรูปลักษณ์ที่มีต่อแนวโน้มในการทำคัลยกรรมเสริมความงามของนิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเองที่มีต่อแนวโน้มในการทำคัลยกรรมเสริมความงามของนิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3. เพื่อศึกษาศึกษาอิทธิพลของความพึงพอใจในรูปลักษณะ และการเห็นคุณค่าในตนเอง ที่มีร่วมกันต่อแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามของนิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สมมติฐานการวิจัย

1. ความพึงพอใจในรูปลักษณะมีสหสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม
2. การเห็นคุณค่าในตนเองมีสหสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม
3. ความพึงพอใจในรูปลักษณะและการเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามได้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น

- คะแนนของมาตรวัดความพึงพอใจในรูปลักษณะ
- คะแนนของมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

ตัวแปรตาม

- คะแนนของมาตรวัดแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม

ขอบเขตในการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาอิทธิพลของของความพึงพอใจในรูปลักษณะ และการเห็นคุณค่าในตนเอง ที่มีร่วมกันต่อแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามของนิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในช่วงอายุ 18-25 ปี จำนวน 268 คน แบ่งเป็น เพศหญิง 147 คน เพศชาย 121 คน

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

1. ความพึงพอใจในรูปลักษณ์ (Body image satisfaction) หมายถึง ผลที่เกิดจากการประเมินรูปลักษณ์ของตัวเองในทางที่ดี รวมถึงอารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมทางบวกที่มีต่อปฏิกิริยาที่สิ่งแวดล้อมรอบตัวมีต่อรูปลักษณ์ของตน วัดโดยมาตรวัดความพึงพอใจในรูปลักษณ์ที่กลุ่มผู้วิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาสร้างขึ้น

2. การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) หมายถึง การที่บุคคลประเมินตนเองในทางบวก มองตนเองในทางที่ดี มีการประเมินรูปลักษณ์ภายนอกของตนเองในทางที่ดี รู้สึกว่าตนมีความสำคัญ และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น วัดโดยมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ของ ฌ็องน์นัท คงคาหลวง (2548)

3. การทำศัลยกรรมเสริมความงาม หมายถึง การใช้วิธีการผ่าตัดหรือเทคนิคทางการแพทย์ใดๆ เพื่อเป็นการรักษาหรือปรับปรุงอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายในคนปกติ ให้มีลักษณะที่สวยงามตามการรับรู้ของบุคคลนั้นๆ

4. แนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม หมายถึง แนวโน้มของกลุ่มตัวอย่างว่าจะทำหรือไม่ทำศัลยกรรมเสริมความงาม วัดโดยมาตรวัดแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม ที่กลุ่มผู้วิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาสร้างขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความสามารถของ ความพึงพอใจในรูปลักษณ์ และการเห็นคุณค่าในตนเองในการทำนายแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามของกลุ่มนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. เป็นแนวทางในการเพิ่มความเข้าใจในด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มการทำศัลยกรรมเสริมความงาม

3. เพื่อให้สังคมเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่ทำศัลยกรรมเสริมความงามมากยิ่งขึ้น

4. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องและสนใจ ได้นำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความพึงพอใจในรูปลักษณะ การเห็นคุณค่าในตนเอง และแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ไปพัฒนาต่อยอดเพื่อให้เป็นประโยชน์ในสังคมต่อไปได้

บทที่ 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ความพึงพอใจในรูปลักษณะภายนอก การเห็นคุณค่าในตนเอง และแนวโน้มการทำศัลยกรรมเสริมความงาม" นี้ เป็นการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างชั้นพัฒนาเครื่องมือ

ขั้นการวิเคราะห์ข้อกระทงและหาความเที่ยง (Reliability) ของมาตรวัดความพึงพอใจในรูปลักษณะ และแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม ใช้กลุ่มตัวอย่างที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 60 คน

2. กลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้หลักเกณฑ์ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามข้อตกลงเบื้องต้นการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ของ Hair et al. (2006, อ้างถึงใน วัชรานันท์ รัตนกุสมภ์, 2552) ที่กำหนดว่าตัวแปรต้น 1 ตัว ควรมีกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 20 คน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรต้น 2 ตัว ดังนั้นควรมีกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 40 คน แต่เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของการทำนายทางสถิติ ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจึงมีจำนวน 268 คน ซึ่งแบ่งออกเป็นเพศหญิงจำนวน 147 คน และเพศชายจำนวน 121 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็นแบบสอบถาม 1 ส่วน และมาตรวัดอีก 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 มาตรการวัดความพึงพอใจในรูปลักษณะ

ส่วนที่ 3 มาตรการวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

ส่วนที่ 4 มาตรการวัดแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

จัดทำขึ้นเพื่อใช้เก็บข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รวมถึงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการทำศัลยกรรมเสริมความงาม ได้แก่ ประวัติในการทำ และแนวโน้มการทำในอนาคต ซึ่งให้กลุ่มตัวอย่างเลือกคำตอบที่กลุ่มผู้วิจัยได้กำหนดให้ตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 2 มาตรการวัดความพึงพอใจในรูปลักษณะ

กลุ่มผู้วิจัยได้สร้างมาตรการวัดความพึงพอใจในรูปลักษณะ โดยศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในรูปลักษณะจากงานวิจัยของ สาริตา ทะปะละ ที่อาศัยแนวคิดของ Newell (2000) จากนั้นจึงสร้างข้อกระทงเกี่ยวกับความพึงพอใจในรูปลักษณะ จำนวนทั้งสิ้น 28 ข้อ ซึ่งใช้แบบประเมินค่าของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอกัน ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มาตรการนี้ใช้รูปแบบการรายงานตนเอง แล้วให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวที่ตรงกับตนเองมากที่สุด โดยมีข้อกระทงทางบวก ได้แก่ ข้อ 1, 2, 8, 9, 13, 15, 16, 18, 24 และ 25 และข้อกระทงทางลบ ได้แก่ ข้อ 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 14, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 26, 27 และ 28 ซึ่งข้อกระทงทางลบจะได้รับการกลับค่าคะแนนก่อนที่จะนำมารวมคะแนนกับข้ออื่นๆ

ตารางที่ 1

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผลมาตรการวัดความพึงพอใจในรูปลักษณะ

คำตอบ	คะแนน ข้อกระทงทางบวก	คะแนน ข้อกระทงทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆกัน	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

จากตาราง ช่วงคะแนนที่เป็นไปได้ตามมาตรวัดมีค่าระหว่าง 28 -140 ซึ่งคะแนนสูง หมายถึง บุคคลที่มีความพึงพอใจในรูปลักษณ์สูง คะแนนต่ำ หมายถึง บุคคลที่มีความพึงพอใจในรูปลักษณ์ต่ำ

การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด

การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดความพึงพอใจในรูปลักษณ์ มีขั้นตอนดังนี้

- นำมาตรวัดที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ อาจารย์ ดร.อภิชนา ไชยวุฒิภรณ์วานิช ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไข
- นำมาตรวัดที่ปรับแก้แล้ว ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 60 คน เพื่อทดสอบหาความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity)
- ทดสอบหาความเที่ยงของมาตรวัดโดยการหาความแตกต่างของคะแนนในข้อกระทงแต่ละข้อของกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนความพึงพอใจในรูปลักษณ์สูง (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73) และกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนความพึงพอใจในรูปลักษณ์ต่ำ (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27) จากการใช้การทดสอบค่าที (Independent Samples T-Test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (หนึ่งหาง) หากข้อกระทงใดไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะถูกคัดออกจากมาตรวัด จากการทดสอบค่าทีพบว่า ไม่มีข้อกระทงที่ถูกคัดออก
- นำข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่าที่มากำหนดค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงที่เหลือในมาตรวัด (Corrected Item-Total Correlation – CITC)

ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Critical $r = .245$) พบว่า ข้อกระทงที่ถูกคัดออก คือ ข้อที่ 10 ดังนั้น จึงเหลือข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ทั้งสิ้นจำนวน 27 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s alpha) เท่ากับ .923 ($df=58$)

5. นำข้อกระทงที่ผ่านการคำนวณค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงที่เหลือในมาตรวัด มาตรวจสอบความตรงของมาตรวัด โดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ เมื่อพิจารณาค่าสถิติดัชนีไคเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน พบว่ามีค่าเท่ากับ .744 จึงเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป การวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่าไม่มีข้อกระทงที่มีน้ำหนักองค์ประกอบต่ำกว่า .3 จึงเหลือข้อกระทงทั้งหมด 27 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s alpha) เท่ากับ .925 ($df=58$)

ส่วนที่ 3 มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเองที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ เป็นมาตรวัดของ ฌ์ฐนันท์ คงคาหลวง(2548) ซึ่งได้แปลมาจากแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของ Coopersmith (Coopersmith Self-Esteem Inventory: Adult Form Coopersmith, 2002) ที่ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดกับกลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิง อายุระหว่าง 16-34 ปี ในสหรัฐอเมริกา จำนวน 226 คน และรายงานค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s alpha) เท่ากับ .81 โดยฌ์ฐนันท์ คงคาหลวง ได้นำมาแปลเป็นภาษาไทย และตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดตามขั้นตอนทั้งสิ้น 4 ครั้ง ซึ่งครั้งล่าสุดได้นำมาตรฉบับภาษาไทยไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นสตรีอายุ 17-35 ปี จำนวน 60 คน พบว่าข้อกระทงทุกข้อผ่านการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงที่เหลือในมาตรวัด (Corrected Item-Total Correlation – CITC) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Critical $R = .245$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s alpha) เท่ากับ .86

กลุ่มผู้วิจัยได้เลือกใช้มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ของฌ์ฐนันท์ คงคาหลวง (2548) มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากเป็นมาตรวัดที่แปลมาจากต้นฉบับภาษาอังกฤษของ Coopersmith (2002) โดยที่ไม่มีการดัดแปลงเนื้อหา อีกทั้งมาตรวัดนี้ยังได้รับการตรวจสอบเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิให้มีความชัดเจนสำหรับผู้ทดสอบ มีความชัดเจนตรงกับเนื้อหาที่เป็นต้นฉบับภาษาอังกฤษ รวมทั้งข้อกระทงทุกข้อผ่านการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับ

คะแนนรวมของข้อกระทงที่เหลือในมาตรวัด (Corrected Item-Total Correlation – CITC) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) ในระดับเดียวกับต้นฉบับภาษาอังกฤษของ Coopersmith (2002)

มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ประกอบไปด้วยข้อกระทงทั้งหมด 25 ข้อ แบ่งเป็นข้อกระทงทางบวก ได้แก่ ข้อ 1, 4, 5, 8, 9, 14, 19, และ 20 และข้อกระทงทางลบ ได้แก่ ข้อ 2, 3, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23, 24 และ 25 ลักษณะการตอบข้อกระทง แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ ใช่ และไม่ใช่

ตารางที่ 2

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผลมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

คำตอบ	คะแนน ข้อกระทงทางบวก	คะแนน ข้อกระทงทางลบ
ใช่	1	0
ไม่ใช่	0	1

จากตาราง ช่วงคะแนนที่เป็นไปได้ตามมาตรวัดมีค่าระหว่าง 0-25 คะแนน ซึ่งคะแนนสูงหมายถึง บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง คะแนนต่ำ หมายถึง บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

ส่วนที่ 4 มาตรวัดแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม

กลุ่มผู้วิจัยได้สร้างมาตรวัดแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม โดยศึกษาความรู้เกี่ยวกับการทำศัลยกรรมเสริมความงามจากงานวิจัยของ รัตนมน สายแสงจันทร์ จากนั้นจึงสร้างข้อกระทงเกี่ยวกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม จำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ ซึ่งใช้แบบประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย พอๆกัน ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มาตรวัดนี้ใช้รูปแบบการรายงานตนเอง แล้วให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวที่ตรงกับตนเองมากที่สุด โดยมีข้อกระทงทางบวก ได้แก่ ข้อ 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19 และ 20 และข้อกระทงทางลบ ได้แก่ ข้อ 2, 5 และ 13 ซึ่งข้อกระทงทางลบจะได้รับการกลับค่าคะแนนก่อนที่จะนำมารวมคะแนนกับข้ออื่นๆ

ตารางที่ 3

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผลมาตรฐานโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม

คำตอบ	คะแนน ข้อกระทงทางบวก	คะแนน ข้อกระทงทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆกัน	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

ช่วงคะแนนที่เป็นไปได้ตามมาตรฐานมีค่าระหว่าง 23 -115 ซึ่งคะแนนสูง หมายถึง บุคคลที่มีแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความสูง คะแนนต่ำ หมายถึง บุคคลที่มีแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามต่ำ

การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด

การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดความพึงพอใจในรูปลักษณะ มีขั้นตอนดังนี้

- นำมาตรวัดที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ อาจารย์ ดร.อภิชนา ไชยวุฒิภรณ์วานิช ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไข
- นำมาตรวัดที่ปรับแก้แล้ว ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 60 คน เพื่อทดสอบหาความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity)
- ทดสอบหาความเที่ยงของมาตรวัดโดยการหาความแตกต่างของคะแนนในข้อกระทงแต่ละข้อของกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนความพึงพอใจในรูปลักษณะสูง (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73) และกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนความพึงพอใจในรูปลักษณะต่ำ (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27) จากการใช้การทดสอบค่าที (Independent Samples t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (หนึ่งหาง) หากข้อกระทงใดไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะถูกคัดออกจากมาตรวัด จากการทดสอบค่าทีพบว่า ข้อกระทงที่ถูกคัดออกได้แก่ ข้อ 14 ดังนั้นจึงเหลือข้อกระทงทั้งสิ้นจำนวน 19 ข้อ

4. นำข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่าที่มากำหนดค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงที่เหลือในมาตรวัด (Corrected Item-Total Correlation – CITC) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Critical $r = .245$) พบว่า ข้อกระทงที่ถูกคัดออกได้แก่ ข้อ 5 ดังนั้นจึงเหลือข้อกระทงทั้งสิ้นจำนวน 18 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s alpha) เท่ากับ .929 ($df=58$)

5. นำข้อกระทงที่ผ่านการกำหนดค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงที่เหลือในมาตรวัด มาตรวจสอบความตรงของมาตรวัด โดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ เมื่อพิจารณาค่าสถิติคานีไคเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน พบว่ามีค่าเท่ากับ .836 จึงเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่าข้อกระทงที่มีน้ำหนักองค์ประกอบต่ำกว่า .3 ได้แก่ ข้อ 1 จึงเหลือข้อกระทงทั้งหมดจำนวน 17 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s alpha) เท่ากับ .938 ($df=58$)

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
2. เก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิเคราะห์ข้อมูล
4. อภิปรายผลการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. กลุ่มผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดด้วยตนเอง โดยแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 268 คน ซึ่งแบ่งออกเป็นเพศหญิงจำนวน 147 คน และเพศชายจำนวน 121 คน ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและมาตรวัดตามความเป็นจริง

2. นำแบบสอบถามและมาตรวัดทั้งหมดแจกให้กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งกลุ่มผู้วิจัยสุ่มแจกทั้งสิ้น 275 ชุด พร้อมทั้งอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามและมาตรวัดโดยละเอียด และเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างถามในสิ่งที่ไม่เข้าใจ

3. กล่าวขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือ และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. นำแบบสอบถามและมาตรวัดที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และคัดที่ใช้ไม่ได้ออกไป จากนั้นนำส่วนที่เหลือทั้งหมดมาตรวจให้คะแนน เพื่อนำมาวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ จากโปรแกรม เอสพีเอสเอส ฟอร์ วินโดวส์ (SPSS for Windows) ดังต่อไปนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

1.1 ใช้บรรยายลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประวัติในการทำ และแนวโน้มการทำศัลยกรรมเสริมความงามในอนาคต

1.2 ใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ช่วงพิสัย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจในรูปลักษณะ การเห็นคุณค่าในตนเอง และแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดและทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่

2.1 ใช้การวิเคราะห์ค่าที (Independent Samples t-test) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s alpha) เพื่อทดสอบการจำแนกความต่างและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด

2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation Analysis) โดยใช้สถิติทดสอบหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และ 2

2.3 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่สามารถทำนายแนวโน้มการทำศัลยกรรมเสริมความงามใน
นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล จำนวน 268 คน กลุ่มผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการให้กลุ่มตัวอย่างทำ
แบบสอบถาม

เพื่อความสะดวกในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงขอใช้สัญลักษณ์แทน
ความหมายต่างๆดังนี้

- n หมายถึง จำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย
- M หมายถึง ค่ามัธยเทศเลขคณิตของคะแนน
- SD หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
- r หมายถึง สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน
- B หมายถึง สัมประสิทธิ์ความถดถอย
- β หมายถึง สัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน
- $SE B$ หมายถึง ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ B
- R หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงซ้อน
- R^2 หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ

โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับบุคคล ความพึงพอใจในรูปลักษณะ การเห็นคุณค่าใน
ตนเอง และแนวโน้มการทำศัลยกรรมเสริมความงาม

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับบุคคล ความพึงพอใจในรูปลักษณะ การเห็น
คุณค่าในตนเอง และแนวโน้มการทำสัลยกรรมเสริมความงาม

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4

แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

	ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	หญิง	147	54.9
	ชาย	121	45.1
	รวม	268	100
อายุ	18	10	3.7
	19	26	9.7
	20	52	19.4
	21	80	29.9
	22	89	33.2
	23	11	4.1
	รวม	268	100
ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1	29	10.8
	ชั้นปีที่ 2	58	21.6
	ชั้นปีที่ 3	38	14.2
	ชั้นปีที่ 4	142	53.0
	ชั้นปีที่ 5	1	.4
	รวม	268	100

จากตารางแสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงจำนวน 147 คน หรือร้อยละ 54.9 และเป็นเพศชายจำนวน 121 คน หรือร้อยละ 45.1

โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแบ่งเป็นอายุ 18 ปี จำนวน 10 คน หรือร้อยละ 3.7 อายุ 19 ปี จำนวน 26 คน หรือร้อยละ 9.7 อายุ 20 ปี จำนวน 52 คน หรือร้อยละ 19.4 อายุ 21 ปี จำนวน 80 คน หรือร้อยละ 29.9 อายุ 22 ปี จำนวน 89 คน หรือร้อยละ 33.2 และอายุ 23 ปี จำนวน 11 คน หรือร้อยละ 4.1

กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 5 ชั้นปี โดยชั้นปีที่ 1 มีจำนวน 29 คน หรือร้อยละ 10.8 ชั้นปีที่ 2 มีจำนวน 58 คน หรือร้อยละ 21.6 ชั้นปีที่ 3 มีจำนวน 38 คน หรือร้อยละ 14.2 ชั้นปีที่ 4 มีจำนวน 142 คน หรือร้อยละ 53.0 และชั้นปีที่ 5 มีจำนวน 1 คน หรือร้อยละ .4

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับความพึงพอใจในรูปลักษณ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และแนวโน้มการทำศัลยกรรมเสริมความงาม

ตารางที่ 5

แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนรวมจากมาตรวัดความพึงพอใจในรูปลักษณ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และแนวโน้มการทำศัลยกรรมเสริมความงาม ของนิสิต นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ($n = 268$)

ตัวแปร	M	SD
ความพึงพอใจในรูปลักษณ์	91.99	17.312
การเห็นคุณค่าในตนเอง	18.0	5.524
แนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม	43.81	14.647

จากตาราง ค่าสถิติพื้นฐานจากมาตรวัดความพึงพอใจในรูปลักษณ์ พบว่า คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 91.99 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 17.312 มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่า คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 18.0 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.524 และมาตรแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามพบว่า คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 43.81 คะแนน มีส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.647

ตารางที่ 6

แสดงค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในรูปลักษณ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ($n = 268$)

ตัวแปร	1	2	3
1. ความพึงพอใจในรูปลักษณ์	1.00		
2. การเห็นคุณค่าในตนเอง	.708**	1.00	
3. แนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม	-.424**	-.240**	1.00

** $p < .01$

จากตารางพบว่า ความพึงพอใจในรูปลักษณ์มีสหสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการเห็นคุณค่าในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.424$) ความพึงพอใจในรูปลักษณ์มีสหสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.424$) และการเห็นคุณค่าในตนเองมีสหสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.240$)

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ความพึงพอใจในรูปลักษณ์มีสหสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในรูปลักษณ์กับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7

แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในรูปลักษณ์กับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ($n = 268$)

ตัวแปร	1	2
1. ความพึงพอใจในรูปลักษณ์	1.00	
2. แนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม	-.424**	1.00

** $p < .01$

จากตารางพบว่า ความพึงพอใจในรูปลักษณ์มีสหสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.424$) ซึ่งหมายความว่าถ้า ความพึงพอใจในรูปลักษณ์ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสูง แนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามก็จะต่ำลง ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานที่ 2 การเห็นคุณค่าในตนเองมีสหสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม

การทดสอบสมมติฐานที่ 2 โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8

แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ($n = 268$)

ตัวแปร	1	2
1. การเห็นคุณค่าในตนเอง	1.00	
2. แนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม	-.240**	1.00

** $p < .01$

จากตารางพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองมีสหสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.240$) ซึ่งหมายความว่าถ้า การเห็นคุณค่าในตนเองของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสูง แนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามก็จะต่ำลง ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2

สมมติฐานที่ 3 ความพึงพอใจในรูปลักษณ์และการเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามได้

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการคัดเลือกตัวแปรทำนายเข้าสู่สมการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปกติ (Enter Method) ซึ่งในสมมติฐานนี้มีตัวแปรทำนาย 2 ตัวแปร ได้แก่ ความพึงพอใจในรูปลักษณ์และการเห็นคุณค่าในตนเองเพื่อร่วมกันทำนายตัวแปรตามคือ แนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม

ผู้วิจัยได้ทดสอบภาวะร่วมเส้นตรง (collinearity) และค่าอัตราส่วนความแปรปรวนเพื่อ (variance inflation ratio หรือ VIF) โดยพิจารณาจากเกณฑ์ของ Hair และคณะ (2009) ที่กำหนดไว้ว่าค่า Tolerance ต้องมีค่ามากกว่า .10 และค่า VIF ต้องมีค่าที่ไม่เข้าใกล้หรือเกิน 10 และตัวแปรต้นต้องมีค่าสหสัมพันธ์ไม่ถึง .80 ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่า การวิจัยครั้งนี้ มีค่า Tolerance เท่ากับ .498 ค่า VIF เท่ากับ 2.006 และ ตัวแปรต้นทั้งสองตัวมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .708 ดังนั้น จึงไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) จึงสามารถทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณได้

ตารางที่ 9

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่ทำนายแนวโน้มการทำศัลยกรรมเสริมความงาม
ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ($n = 268$)

ตัวแปร	B	SE B	β	t
ค่าคงที่	77.701***	4.424		17.564***
ความพึงพอใจในรูปลักษณ์	-.431***	.066	-.510***	-6.494***
การเห็นคุณค่าในตนเอง	.320	.208	.121	1.538
R	.433			
R ²	.187			
R ² _{adjust}	.181			
F	30.492			

*** $p < .001$

จากตาราง เมื่อทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการคัดเลือกตัวแปรทำนายเข้าสู่สมการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปกติ (Enter Method) พบว่า มีตัวแปรความพึงพอใจในรูปลักษณ์ ($\beta = -.510$, $p < .001$) เพียงตัวเดียวเท่านั้นที่สามารถทำนายแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถทำนายความแปรปรวนของแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามได้ร้อยละ 18.7 ($R^2 = .187$, $p < .001$) จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 เป็นบางส่วนซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการคะแนนดิบ

แนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม = $77.701 - 0.431(\text{ความพึงพอใจในรูปลักษณ์}) + .320(\text{การเห็นคุณค่าในตนเอง})$

สมการคะแนนมาตรฐาน

แนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม = $-0.510(\text{ความพึงพอใจในรูปลักษณ์})$

จากสมการในรูปคะแนนมาตรฐานสามารถแปลความหมายได้ว่า หากความพึงพอใจใน
รูปลักษณะเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คะแนนมาตรฐานของแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความ
งามลดลง .510

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในรูปลักษณ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม ดังนั้น กลุ่มผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิเคราะห์ที่ได้ตามสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความพึงพอใจในรูปลักษณ์มีสหสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 คือ ความพึงพอใจในรูปลักษณ์มีสหสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.424, p < .01$) นั่นคือ ผู้ที่มีความพึงพอใจในรูปลักษณ์ต่ำ จะมีแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Didie และ Sarwer (2003) งานวิจัยของ Henderson-King และ Henderson-King (2005) งานวิจัยของ Sarwer และ Crerand (2004) รวมทั้งงานวิจัยของ Sarwer และคณะ (1998, อ้างถึงใน กมลกานต์ จีนช้าง, 2553) ที่พบว่าปัจจัยภายในตัวบุคคลที่ส่งผลต่อการทำศัลยกรรมเสริมความงามได้แก่ ความไม่พอใจในรูปลักษณ์ (Body dissatisfaction) จึงทำให้ตัวแปรสองตัวนี้มีความสัมพันธ์กัน

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sarwer และคณะ (2005) และงานวิจัยของ Sarwer และ Magee (2006, อ้างถึงใน Viren Swami, 2009) ที่พบว่าภาพพจน์ต่อรูปลักษณ์ในทางลบมีความสัมพันธ์กับเจตคติทางบวกต่อการทำศัลยกรรมเสริมความงาม จึงทำให้มีโอกาที่จะเข้ารับการทำศัลยกรรมเสริมความงามมากกว่า อีกทั้งบุคคลที่มีการรับรู้ตนเองด้านความดึงดูดใจทางกายภาพในทางลบ หรือไม่มีความพึงพอใจในรูปลักษณ์ จะมองว่าการทำศัลยกรรมเสริมความงามจะสามารถช่วยให้ Self concept (อัตมโนทัศน์) ของตนเองดีขึ้น

สมมติฐานที่ 2 การเห็นคุณค่าในตนเองมีสหสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 คือ การเห็นคุณค่าในตนเองมีสหสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.240,$

$p < .01$) นั่นคือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะมีแนวโน้มในการทำศีลยกรรมเสริมความงามสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Henderson-King และ Henderson-King (2005) ที่กล่าวว่า การทำศีลยกรรมเสริมความงามอาจเป็นทางเลือกในการปรับปรุงอัตมโนทัศน์ (Self concept) และเป็นเครื่องมือที่ช่วยเพิ่มเติมการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งสิ่งนี้เป็นแรงจูงใจภายในตัวของบุคคลที่ส่งผลต่อเจตคติในการทำศีลยกรรมเสริมความงาม โดยกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงรายงานว่าต้องการทำศีลยกรรมเสริมความงาม เพื่อเพิ่มเติมความต้องการภายในของตนเอง (Davis, 1995; Didie & Sarwer, 2003) จึงทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มในการทำศีลยกรรมเสริมความงาม แต่เป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ เนื่องจากยังมีปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการทำศีลยกรรมเสริมความงามอีก ไม่ว่าจะเป็นอิทธิพลของสื่อ หรืออิทธิพลของกลุ่มเพื่อนและครอบครัว (รัตนมน สายแสงจันทร์, 2553)

สมมติฐานที่ 3 ความพึงพอใจในรูปลักษณ์และการเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายแนวโน้มในการทำศีลยกรรมเสริมความงามได้

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 เป็นบางส่วน คือ ความพึงพอใจในรูปลักษณ์และการเห็นคุณค่าในตนเอง ไม่สามารถร่วมกันทำนายแนวโน้มในการทำศีลยกรรมเสริมความงามได้ แต่ตัวแปรความพึงพอใจในรูปลักษณ์ ($\beta = -.510, p < .001$) สามารถทำนายแนวโน้มในการทำศีลยกรรมเสริมความงามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถทำนายความแปรปรวนของแนวโน้มในการทำศีลยกรรมเสริมความงามได้ร้อยละ 18.7 ($R^2 = .187, p < .001$) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Cash และคณะ (2005) และงานวิจัยของ Henderson-King และ Henderson-King (2005, อ้างถึงใน Viren Swami, 2009) ที่ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจในรูปลักษณ์ อิทธิพลของสื่อมวลชน และสถานภาพในการทำนายการพิจารณาการทำศีลยกรรมในกลุ่มนักศึกษาหญิงระดับชั้นปริญญาตรี พบว่า ความพึงพอใจในรูปลักษณ์นั้น เป็นตัวทำนายการพิจารณาการทำศีลยกรรมเสริมความงามที่สำคัญที่สุด เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Viren Swami (2009) ที่พบว่าความพึงพอใจในรูปลักษณ์ต่ำ เป็นสิ่งที่สามารถทำนายการพิจารณาการทำศีลยกรรมเสริมความงามได้ นั่นคือ ผู้ที่รู้สึกไม่พึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเองย่อมต้องการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์โดยใช้การทำศีลยกรรมเสริมความงามเป็นเครื่องมือในการบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ

ในส่วนของตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่สามารถทำนายแนวโน้มในการ
ทำศัลยกรรมเสริมความงามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั้น อาจเนื่องมาจากการเห็นคุณค่าใน
ตนเองหมายถึงรวมถึง ความรู้สึกทางบวกต่อตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเคารพตนเอง
ความรู้สึกว่าตนเป็นบุคคลที่มีความสามารถ ประสบความสำเร็จ ซึ่งถึงแม้ว่าคุณจะรับรู้ว่าคุณมี
สิ่งเหล่านี้อยู่แล้ว แต่ก็ไม้อาจสรุปได้ว่าบุคคลมีหรือไม่มีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงรูปร่าง
หน้าตาของตนเอง และแม้ว่าการเห็นคุณค่าในตนเองจะมีสหสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มในการ
ทำศัลยกรรมเสริมความงาม แต่ก็ไม่มีมากพอที่จะสามารถทำนายได้ ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยที่
พบว่าความสามารถในการทำนายมีเพียงร้อยละ 18.7 เท่านั้น นั่นแสดงว่ายังมีตัวแปรอื่นๆอีก
มากมายที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำศัลยกรรมเสริมความงาม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของความพึงพอใจในรูปลักษณะที่มีต่อแนวโน้มในการทำคัลยกรรมเสริมความงามของนิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเองที่มีต่อแนวโน้มในการทำคัลยกรรมเสริมความงามของนิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของความพึงพอใจในรูปลักษณะ และการเห็นคุณค่าในตนเอง ที่มีร่วมกันต่อแนวโน้มในการทำคัลยกรรมเสริมความงามของนิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ขอบเขตในการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาอิทธิพลของของความพึงพอใจในรูปลักษณะ และการเห็นคุณค่าในตนเอง ที่มีร่วมกันต่อแนวโน้มในการทำคัลยกรรมเสริมความงามของนิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในช่วงอายุ 18-25 ปี จำนวน 268 คน แบ่งเป็นเพศหญิง 121 คน เพศชาย 147 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น

- คะแนนของมาตรวัดความพึงพอใจในรูปลักษณะ
- คะแนนของมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

ตัวแปรตาม

- คะแนนของมาตรวัดแนวโน้มในการทำคัลยกรรมเสริมความงาม

สมมติฐานการวิจัย

1. ความพึงพอใจในรูปลักษณะมีสหสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม
2. การเห็นคุณค่าในตนเองมีสหสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม
3. ความพึงพอใจในรูปลักษณะและการเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามได้

ผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจในรูปลักษณะมีสหสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม สนับสนุนสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. การเห็นคุณค่าในตนเองมีสหสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม สนับสนุนสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความพึงพอใจในรูปลักษณะและการเห็นคุณค่าในตนเอง ไม่สามารถร่วมกันทำนายแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามได้

ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการทำศัลยกรรมเสริมความงาม อาจจะเลือกศึกษาในเพศหญิงโดยเฉพาะ เพราะเพศหญิงเป็นเพศที่ให้ความสนใจในเรื่องนี้มากกว่าเพศชาย
2. ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจจะศึกษาแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามกับตัวแปรทำนายอื่นๆที่เป็นปัจจัยภายนอกของบุคคล เช่น อิทธิพลของสื่อ อิทธิพลทางสังคม หรือ อิทธิพลของครอบครัว

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกกรณ์ ศรีศรช่อ. (2551). ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อความไม่พึงพอใจในรูปลักษณะของวัยรุ่นหญิงตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กมลกานต์ จินข้าง. (2553). อิทธิพลของความนิยมความสมบูรณ์แบบต่อเจตคติในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม โดยมีการนำเสนอตนเองด้วยความสมบูรณ์แบบและการซึมซับจากวัฒนธรรมสังคมเป็นตัวแปรส่งผ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ วงษ์อาษา. (2551). ความมีคุณค่าในตนเอง. คัดมาเมื่อ 10 กรกฎาคม 2554, จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/162372?>
- ณัฐพร แสนมีมา. (2551). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความไม่พึงพอใจในรูปลักษณะของผู้ป่วยสตรีโรคมะเร็งเต้านมหลังผ่าตัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงเกียรติ ลั่นหลาม. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบวิตกกังวล การมองโลกในแง่ดี และการเห็นคุณค่าในตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจรัตน์ ชีวพูนผล. (2516). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความกลัวต่อปฏิกิริยาตอบสนองจากบุคคลสำคัญ การเผชิญความเครียด การสนับสนุนทางสังคม และภาพลักษณ์ของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมหลังผ่าตัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประวีณา ธาดาพรหม. (2550). ภาพลักษณ์ทางร่างกายและการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นที่มีน้ำหนักเกินมาตรฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรา ทิพย์ทัศน์. (ไม่ระบุปีที่พิมพ์). การที่อิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์. คัดมาเมื่อ 10 กรกฎาคม 2554, จาก http://www.br.ac.th/E-learning/lesson3_3.html

- แพรวไพลิน ลัคนาทิน. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างความไม่พึงพอใจในรูปลักษณ์และระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. โครงการงานทางจิตวิทยาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- รัตนา แแดงประเสริฐ. (2545). *อิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเอง การคุกคามต่อการนิยามตนเองและความใกล้ชิดระหว่างบุคคลที่มีต่อความอิจฉา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- รัตนมน สายแสงจันทร์. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างความไม่พึงพอใจในใบหน้า อิทธิพลของสื่อและอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนและครอบครัว กับความต้องการทำศัลยกรรมความงามบนใบหน้าของสตรีวัยผู้ใหญ่ตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สาริศา ทะปะละ. (2551). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความไม่พึงพอใจในรูปลักษณ์ของผู้หญิงตั้งครรภ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สุรศักดิ์ เมืองสมบัติ. (ไม่ระบุปีที่พิมพ์). *ศัลยกรรมตกแต่ง. ค้นมาเมื่อ 10 กรกฎาคม 2554, จาก <http://www.surgerynaka.com>*
- อนุสรณ์ กันธา. (2545). *ความพึงพอใจในภาพลักษณ์ และการใช้ผลิตภัณฑ์อาหารและยาเพื่อควบคุมน้ำหนักในสตรีวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*

ภาษาอังกฤษ

- Allaz, A.F., Bernstein, M., Rouget, P., Archinard, M., Morabia, A. (1998). Body weight preoccupation in middle age and ageing women. *Journal of Eating Disorders*, 23, 287-294
- American Heritage Dictionary of the English language, 4th editor. (2004). *Dictionary definition of body image*, Retrieved from <http://www.answers.com>
- Baron, A. R. & Byrne, D. (2000). *Social Psychology* (9th ed.). Massachusetts: Pearson
- Baron, A. R. & Byrne, D. & Branscombe, R. N. (2006). *Social psychology* (11th ed.). Boston: Pearson

- Callaghan, G. M. & Lopez, A. & Wong, L. & Northcross, J. & Anderson, K. R. (2011). Predicting consideration of cosmetic surgery in a college population: A continuum of body image disturbance and the importance of coping strategies. *Body Image*, 8, 267– 274.
- Coopersmith, S. (1981). *The antecedents of self esteem*. Francisco: Freeman.
- Henderson-King, D., & Henderson-King, E. (2005). Acceptance of cosmetic surgery: Scale development and validation [Electronic version]. *Body Image*, 2, 137-149.
- Smith, R. E. & Mackie, M. D. (2007). *Social Psychology* (3rd ed.). Great Britain: Taylor & Francis
- Swami, V. (2009). Body appreciation, media influence, and weight status predict consideration of cosmetic surgery among female undergraduates. *Body Image*, 6, 315-317.
- Thompson, J. K., & Smolak, L. (2001). *Body image, eating disorders, and obesity in youth: Assessment, prevention, and treatment*. Washington, DC: American Psychological Association
- von Soest, T., Kvale, I. L., Skolleborg, K. C., & Roald, H. E. (2006). Psychosocial factors predicting the motivation to undergo cosmetic surgery [Electronic version]. *Lancet*, 363, 157-163.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางที่ ก1

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของมาตรวัด
ความพึงพอใจในรูปลักษณะ

ข้อ	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				T	p (1 หาง)	CITC (ครั้งที่ 1) (N = 60) ($\alpha = .923$)	น้ำหนัก องค์ ประกอบ	CITC (ครั้งที่ 2) (N = 60) ($\alpha = .925$)	ข้อที่ ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ									
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ							
		(n = 16)		(n = 16)							
		M	SD	M	SD						
1	+	4.00	.632	2.88	1.310	3.093	.003	.386	.429	.397	✓
2	+	3.94	.574	2.75	.931	4.344	.000	.559	.620	.575	✓
3	-	3.44	.814	2.06	.854	4.662	.000	.560	.593	.560	✓
4	-	3.88	.806	3.00	1.155	2.485	.010	.381	.415	.384	✓
5	-	3.75	1.065	2.25	.931	4.243	.000	.482	.520	.470	✓
6	-	4.31	.793	2.63	1.147	4.839	.000	.571	.617	.574	✓
7	-	4.31	.602	2.63	1.258	4.839	.000	.617	.644	.614	✓
8	+	4.00	.516	3.06	.772	4.038	.000	.397	.441	.391	✓
9	+	4.25	.856	2.69	1.014	4.708	.000	.506	.584	.530	✓
10	-	3.63	.957	2.63	1.310	2.465	.010	.214	-	-	x
11	-	3.94	.854	2.00	.730	6.897	.000	.715	.742	.713	✓
12	-	4.31	.793	2.38	.957	6.233	.000	.612	.649	.598	✓
13	+	3.63	.719	2.88	.719	2.951	.003	.323	.368	.316	✓
14	-	3.88	.719	2.38	1.258	4.140	.000	.496	.542	.493	✓
15	+	4.13	.619	2.94	.772	4.800	.000	.549	.596	.550	✓
16	+	3.69	.946	2.44	.964	3.701	.001	.510	.544	.505	✓
17	-	2.63	1.258	4.25	.683	-4.540	.000	.651	.693	.653	✓
18	+	3.88	1.204	2.13	1.147	4.208	.000	.568	.623	.566	✓
19	-	4.00	1.095	2.19	1.276	4.310	.000	.548	.602	.550	✓
20	-	3.81	.750	1.63	.806	7.946	.000	.759	.806	.761	✓

ข้อ	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				<i>T</i>	<i>P</i> (1 หาง)	CITC (ครั้งที่ 1) (<i>N</i> = 60)	น้ำหนัก องค์ ประกอบ	CITC (ครั้งที่ 2) (<i>N</i> = 60)	
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ									
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ							
		(n = 16)		(n = 16)							
		<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>						
21	-	4.44	.512	2.25	1.238	6.529	.000	.630	.692	.640	✓
22	-	3.81	.911	1.88	.806	6.372	.000	.698	.748	.704	✓
23	-	4.13	.957	2.44	1.315	4.150	.000	.528	.581	.536	✓
24	+	4.00	.730	2.75	1.065	3.873	.001	.385	.433	.376	✓
25	+	4.19	.544	3.00	1.211	3.578	.001	.461	.520	.467	✓
26	-	3.50	.730	2.43	.961	3.539	.001	.366	.408	.375	✓
27	-	4.25	.856	2.13	1.088	6.140	.000	.695	.728	.688	✓
28	-	3.25	1.483	1.52	.911	3.972	.000	.549	.569	.536	✓

หมายเหตุ ค่า *r* วิกฤต = .245, **p* < .05, หนึ่งหาง

ตารางที่ ก2

ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach Alpha) ของแบบประเมินการเห็นคุณค่า
ในตนเอง ฉบับนำไปใช้จริงของ ญัฐนันท์ คงคาหลวง (2548)

ข้อกระทง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทง แต่ละข้อ กับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ (CITC)
1. ฉันตัดสินใจได้โดยไม่ลังเล	.5521*
2. ฉันไม่มั่นใจถ้าต้องพูดต่อหน้ากลุ่มคน	.2903*
3. มีหลายอย่างในตัวฉันที่ฉันไม่ชอบและอยากจะเปลี่ยน	.2614*
4. ฉันมั่นใจ...	.7436*
5. ฉันเป็นคน...	.4328*
6. ฉันหงุดหงิด...	.4833*
7. ฉันต้องใช้...	.9624*
8. ฉันเป็นที่...	.7401*
9. คนในครอบครัว...	.4205*
10. ฉันคล้อยตาม...	.3918*
11. ครอบครัวของฉัน...	.5345*
12. ชีวิตของฉัน...	.4936*
13. ชีวิตของฉัน...	.4625*
14. ฉันมักจะมี...	.4918*
15. ฉันรู้สึกว่...	.5616*
16. มีหลายครั้ง...	.4943*
17. ฉันมักรู้สึก...	.3826*
18. ฉันดูดี...	.5014*
19. ฉันสามารถ...	.4323*
20. ครอบครัว...	.7012*
21. คนส่วนใหญ่...	.5033*
22. ฉันรู้สึกว่...	.3127*
23. ฉันมักท้อแท้ใจ...	.6135*
24. ฉันไม่ชอบตัวเอง5726*
25. ฉันไม่สามารถ...	.5942*
ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach Alpha)	0.86

* $p < .05$

ตารางที่ ก3

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของมาตรวัด
แนวโน้มในการทำคัดลอกกรรมเสริมความงาม

ข้อ	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p (1 ทาง)	CITC (ครั้งที่ 1) (N = 60) ($\alpha = .929$)	น้ำหนัก องค์ ประกอบ	CITC (ครั้งที่ 2) (N = 60) ($\alpha = .938$)	ข้อที่ ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ									
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ							
		(n = 16)		(n = 16)							
		M	SD	M	SD						
1	+	2.69	1.352	1.56	.727	2.930	.004	.263	.250	-	✗
2	-	3.50	.966	1.88	1.088	4.468	.000	.522	.580	.525	✓
3	+	3.50	1.461	1.50	.816	4.781	.000	.631	.698	.699	✓
4	+	3.50	.816	1.94	.929	5.054	.000	.557	.589	.542	✓
5	-	3.56	1.315	2.44	.814	2.910	.004	.225	-	-	✗
6	+	4.06	.929	1.69	.793	7.778	.000	.766	.797	.756	✓
7	+	3.81	.981	1.13	.342	10.348	.000	.791	.829	.800	✓
8	+	3.38	1.204	1.56	.727	5.153	.000	.520	.579	.529	✓
9	+	3.69	1.078	1.25	.683	7.639	.000	.801	.846	.810	✓
10	+	4.00	.966	1.94	.998	5.940	.000	.702	.754	.717	✓
11	+	4.00	.894	1.19	.403	11.467	.000	.823	.870	.845	✓
12	+	4.13	.719	2.38	1.310	4.684	.000	.555	.606	.557	✓
13	-	4.56	.629	1.88	1.310	7.396	.000	.731	.775	.731	✓
14	+	3.06	1.436	2.50	1.317	1.155	.129	-	-	-	✗
15	+	3.06	1.237	1.25	.447	5.513	.000	.514	.598	.556	✓
16	+	4.38	.6191	2.94	1.237	4.158	.000	.527	.571	.522	✓
17	+	4.25	.447	2.63	1.025	5.814	.000	.610	.660	.611	✓
18	+	3.88	.957	1.38	.619	8.771	.000	.782	.821	.782	✓
19	+	4.00	.516	2.13	1.147	5.960	.000	.664	.711	.660	✓
20	+	3.94	.854	2.06	.929	5.945	.000	.671	.711	.668	✓

หมายเหตุ ค่า rวิกฤต = .245, * $p < .05$, หนึ่งทาง

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวท่าน

แบบสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ท่านได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวท่านเอง ขอความร่วมมือให้ท่านทำด้วยความตั้งใจและตอบตามความเป็นจริง ข้อมูลจากการตอบของท่านจะถือเป็นความลับ และจะไม่มีผลกระทบใดๆต่อตัวท่านทั้งสิ้น

ขอแสดงความขอบคุณ

ธารวิมล ดิษฐรักษ์ และนภสร ตั้งฤทัยวานิชย์

นิสิตปริญญาตรี คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่าง หรือทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงสำหรับตัวท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ _____ ปี
3. มหาวิทยาลัย _____
คณะ _____ ชั้นปี _____

การทำศัลยกรรมเสริมความงาม หมายถึง การใช้วิธีการผ่าตัดหรือเทคนิคทางการแพทย์ใดๆ เพื่อเป็นการรักษาหรือปรับปรุงอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายในคนปกติ ให้มีลักษณะที่สวยงามตามการรับรู้ของบุคคลนั้นๆ

4. ท่านเคยทำศัลยกรรมเสริมความงามหรือไม่ เคย ไม่เคย
5. ท่านมีแนวโน้มจะทำศัลยกรรมเสริมความงามในอนาคตหรือไม่
 มี ภายใน 1 ปีข้างหน้า ไม่มี (หากท่านตอบว่าไม่มี ไม่ต้องทำข้อ 6)
 มี ภายใน 2 ปีข้างหน้า อื่นๆ (โปรดระบุ).....
 มี ภายใน 3 ปีข้างหน้า
6. ท่านมีแนวโน้มในการทำศัลยกรรมเสริมความงามในส่วนใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 ตา จมูก ช่องปาก ริมฝีปาก แก้ม
 หู คาง รูปหน้า หน้าอก ผม
 ต้นแขน ต้นขา หน้าท้อง แผลเป็นหรือตำหนิที่มีแต่กำเนิด
 อื่นๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวท่าน

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย ล้อมรอบตัวเลขในช่องที่มีข้อความตรงกับตัวท่านมากที่สุดเพียงข้อละ 1 เครื่องหมายเท่านั้น

ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1	ไม่เห็นด้วย 2	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆกัน 3	เห็นด้วย 4	เห็นด้วยอย่างยิ่ง 5
1. หากโดนเพื่อนล้อว่าอ้วนฉันสามารถรับได้	1	2	3	4	5
2. ฉันชอบรูปร่างหน้าตาของตนเอง	1	2	3	4	5
3. ฉันรู้สึกไม่สบายใจเมื่อมีคนวิจารณ์รูปร่างหน้าตาของฉัน	1	2	3	4	5
4. ฉันคิดว่า...	1	2	3	4	5
5. การเปรียบเทียบ...	1	2	3	4	5
6. ฉันรู้สึกไม่ดี...	1	2	3	4	5
7. รูปร่างหน้าตา...	1	2	3	4	5
8. ฉันมีความสุข...	1	2	3	4	5
9. แม้ไม่ได้...	1	2	3	4	5
10. ฉันกังวล...	1	2	3	4	5
11. ฉันพยายามเพื่อ...	1	2	3	4	5
12. ฉันคิดว่า...	1	2	3	4	5
13. ความคิดที่มี...	1	2	3	4	5
14. ฉันภูมิใจ...	1	2	3	4	5
15. ฉันไม่สนใจ...	1	2	3	4	5
16. ฉันอยาก...	1	2	3	4	5
17. ฉันไม่คิดเปลี่ยนแปลง...	1	2	3	4	5
18. ฉันมักจะกังวล...	1	2	3	4	5
19. ฉันมักจะ...	1	2	3	4	5
20. การที่ฉันมี...	1	2	3	4	5
21. ฉันรู้สึก...	1	2	3	4	5

ข้อความ	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง 1	ไม่เห็นด้วย 2	เห็นด้วย และไม่ เห็นด้วย พอๆกัน 3	เห็นด้วย 4	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง 5
22. ฉันมักจะ...	1	2	3	4	5
23. ฉันคิดว่า...	1	2	3	4	5
24. ฉันมีความสุข...	1	2	3	4	5
25. ฉันรู้สึก...	1	2	3	4	5
26. ฉันมักจะ...	1	2	3	4	5
27. ฉันไม่พอใจ...	1	2	3	4	5
28. ฉันไม่ชอบ...	1	2	3	4	5
29. ฉันขอ...	1	2	3	4	5
30. ฉันคิดว่าการ...	1	2	3	4	5
31. ฉันศึกษา...	1	2	3	4	5
32. ฉันจะทำ...	1	2	3	4	5
33. ฉันขอคำปรึกษา...	1	2	3	4	5
34. ฉันวางแผน...	1	2	3	4	5
35. ฉันสอบถามข้อมูล...	1	2	3	4	5
36. หากฉันมีโอกาส...	1	2	3	4	5
37. ฉันศึกษาข้อมูล...	1	2	3	4	5
38. ฉันไม่เคยคิด...	1	2	3	4	5
39. ฉันต้องการมี...	1	2	3	4	5
40. ฉันชื่นชม...	1	2	3	4	5
41. ฉันเปรียบเทียบ...	1	2	3	4	5
42. หากฉันมี...	1	2	3	4	5
43. ฉันสนใจ...	1	2	3	4	5
44. ฉันพุดคุย...	1	2	3	4	5

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันตัดสินใจได้โดยไม่ลังเล		
2. ฉันไม่มั่นใจถ้าต้องพูดต่อหน้ากลุ่มคน		
3. มีหลายอย่างในตัวฉันที่ฉันไม่ชอบและอยากจะเปลี่ยน		
4. ฉันมั่นใจ...		
5. ฉันเป็นคน...		
6. ฉันหงุดหงิด...		
7. ฉันต้องใช้...		
8. ฉันเป็นที่...		
9. คนในครอบครัว...		
10. ฉันคล้อยตาม...		
11. ครอบครัวของฉัน...		
12. ชีวิตของฉัน...		
13. ชีวิตของฉัน...		
14. ฉันมักจะมี...		
15. ฉันรู้สึกว่...		
16. มีหลายครั้งที่...		
17. ฉันมักรู้สึก...		
18. ฉันดูดี...		
19. ฉันสามารถพูด...		
20. ครอบครัวของฉัน...		
21. คนส่วนใหญ่...		
22. ฉันรู้สึกว่...		
23. ฉันมักท้อแท้...		
24. ฉันไม่ชอบตัวเอง...		
25. ฉันไม่สามารถ...		

ประวัติผู้เขียนโครงการวิจัย

นางสาวธารวิมล ดิษฐรักษ์ เกิดวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ.2533 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อปี พ.ศ.2550 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาวนภสร ตั้งฤทัยวานิชย์ เกิดวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ.2532 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า จังหวัดกรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ.2550 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย